

№ 01-93
Datum 31.01.2018

Na osnovu člana 64 stav 2 tačka 9, a u vezi sa članom 38 stav 3 i članom 41 stav 1 Pravila doktorskih studija Univerziteta Crne Gore, Vijeće Filološkog fakulteta, na sjednici 31.01. 2018. godine, utvrdilo je

PRIJEDLOG

I

Da su ispunjeni uslovi za ocjenu doktorske disertacije pod nazivom *Poetika postmodernizma u antiutopijskoj trilogiji Borislava Pekića (Besnilo, Atlantida, 1999)* kandidata mr Maje Sekulović.

II

Da je Komisija za ocjenu doktorske disertacije pod nazivom *Poetika postmodernizma u antiutopijskoj trilogiji Borislava Pekića (Besnilo, Atlantida, 1999)* kandidata mr Maje Sekulović u sljedećem sastavu:

1. Prof. dr Sava Damjanov, Filozofski fakultet u Novom Sadu, mentor;
2. Prof. dr Vesna Vukićević Janković, Filološki fakultet – Nikšić, predsjednik;
3. Prof. dr Ljiljana Pajović Dujović, Filološki fakultet - Nikšić.

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
DEKAN
Prof. dr Dragan Bogojević

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predmet: Ocjena ispunjenosti uslova i prijedlog Komisije za ocjenu doktorske disertacije mr Maje Sekulović

Na osnovu Pravila doktorskih studija (Bilten UCG br. 339/15), Komisija za doktorske studije utvrdila je da su ispunjeni uslovi za predaju doktorske disertacije mr Maje Sekulović pod nazivom *Poetika postmodernizma u antiutopijskoj trilogiji Borislava Pekića ('Besnilo', 'Atlantida', '1999')*.

Predlaže se Komisija za ocjenu navedene disertacije u sljedećem sastavu:

1. Prof. dr Sava Damjanov, Filozofski fakultet u Novom Sadu, mentor;
2. Prof. dr Vesna Vukićević Janković, Filološki fakultet – Nikšić;
3. Prof. dr Ljiljana Pajović Dujović, Filološki fakultet – Nikšić.

Obrazloženje

Na osnovu uvida u dosije mr Maje Sekulović konstatovano je da je doktorantkinja morala da prekine sa izradom započetog doktorata (27.11.2014) te da ponovi proceduru **pod novim mentorstvom i na potpuno novoj tezi** (odobrenoju Odlukom Senata br: 08-2976/2 od 23.12.2015. godine).

U prelaznom periodu (Bilten UCG, br. 337 od 4. jula 2016) mr Maja Sekulović uspjela je da objavi rad u SCOPUS bazi, a imajući u vidu vezu sa članom 55 Pravila doktorskih studija koja je istaknuta u zaglavlju Odluka Senata za prethodne faze njenih doktorskih studija (što ukazuje na poziciju koja omogućava izjednačavanje uslova za sve doktorande koji su bili u toku realizacije doktorskih studija prije donošenja novih Pravila), Komisija smatra da su ispunjeni uslovi za nastavak procedure ocjene doktorske disertacije.

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO:	30.01.2018.		
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	80		

Predsjednik Komisije za doktorske studije,
Vesna Vukićević Janković
Prof. dr Vesna Vukićević Janković

Komisiji za doktorske studije Filološkog fakulteta

ODBORU ZA DOKTORSKE STUDIJE

SENATU UCG

Predmet: Obrazloženje kandidata o proceduri na doktorskim studijama

Poštovani i uvaženi članovi Odbora za doktorske studije,

Budući da je došlo do promjene u sastavu Odbora za doktorske studije UCG osjećam se pozvanom da kao kandidat, koji ulazi u D2 fazu, detaljnije izvijestim o toku procedure u mom slučaju, koja je, vidjećete iz navedenog, vrlo specifična. Pokušaću hronološki, što sažetije, da predstavim kako se odvijala procedura izrade mog doktorata.

- Oktobar 2011: upisala doktorske studije na Studijskom programu za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nauka o književnosti, po Pravilima doktorskih studija iz 2004. godine.
- 10.7.2012: položila posljednji ispit, a nakon toga pristupila definisanju teme sa tadašnjim mentorom.
- 06.3.2014: prijavila temu *Postmodernistički postupak u narativnim tekstovima Mirka Kovača*.
- 7.6.2014: odbranila polazna istraživanja (na 50 strana).
- Vrijeme od položenog posljednjeg ispita do prijavljene teme iskoristila sam za prikupljanje literature koja obuhvata više hiljada strana, kao i čitanje velikog opusa (8 romana + sve pripovijetke i novele Mirka Kovača).
- 27.11.2014, na sjednici Senata, BEZ OBRAZLOŽENJA, nije prihvaćen prijedlog Vijeća Filozofskog fakulteta za imenovanje komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidata. (Br. Odluke: 08-2178/3) U neformalnom razgovoru sa predstavnicima tadašnjeg Vijeća za društvene nauke i Senata doznajem da je sporan mentor i njegovi radovi iz oblasti, iako još uvijek nijesu donesena nova pravila koja propisuju da mentor iz oblasti moga doktorata mora imati 3 rada na SSCI ili A&HCI listi.
- Primorana sam da tražim novog mentora. U međuvremenu, prethodni mentor mi **ODUZIMA** temu na kojoj sam sprovela opsežno istraživanje. Započinjem NOVU proceduru od NULE, i posvećujem (odnosno gubim kada je riječ o saradničkom ugovoru) gotovo TRI godine (plus pola godine polaganja ispita) za prvo istraživanje.

- 5.2.2015. (Arh. 01-170): predajem zahtjev za imenovanje novog mentora, koji biva odobren na sjednici Vijeća tadašnjeg Filozofskog fakulteta 16.2.2015. Vijeće upućuje zahtjev Senatu, koji na sjednici od 26.3.2015. prihvata imenovanje novog mentora. Ovaj ponovljeni proces započijem po **ČLANU 55** novih Pravila doktorskih studija.
- U međuvremenu stupaju na snagu nova Pravila doktorskih studija od 26.2.2015.
- U novim pravilama članom 55 se kaže: „Postupak sticanja akademskog naziva doktora nauka na Univerzitetu koji je započet do dana stupanja na snagu ovih pravila završice se po propisima po kojima je započet“, dok članom 56: „Prelazni period iz člana 38 stav 3 ovih pravila je **godina dana** od dana stupanja na snagu ovih pravila“.
- S obzirom na prethodna dešavanja, i ponovljenu proceduru, bilo je neizvodljivo objaviti dio iz doktorata u SCOPUS-u (koji je ostavljen kao prelazna varijanta do SSCI ili A&HCI), jer mi je nova tema zvanično odobrena **23.12.2015** – usvojen Izvještaj komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze i kandidata (takođe po ČLANU 55). (Br. Odluke: 08-2976/2) D1, a tadašnji prelazni period isticao **26.2.2016**. Dakle, imala sam svega DVA MJESECA da pokušam da objavim rad!
- Nakon toga, prelazni period je produžen na još godinu dana, u junu 2016. (sj. Senata od 26.3.2016), gdje decidno piše: „Predložena izmjena za prelazni period od dvije godine je realan rok za objavljivanje rada u međunarodnom časopisu koji se nalazi u bazi SCOPUS“ (Br. odluke: 03-1809). Uspjela sam da objavim rad u SCOPUS-u u aprilu 2017. godine, što je **godina i po dana** od dana kada je meni zvanično odobrena tema. Traženje svega drugog u kontekstu iznesenog bilo bi nerelano i nemoguće.
- S obzirom na cijelu proceduru, nije bilo realno očekivati da sam u trenutku isticanja prelaznog perioda mogla imati završen i doktorat.
- Za objavljivanje u SCOPUS-u sam se prevashodno odlučila iz razloga jer je veoma mali broj časopisa na SSCI ili A&HCI kojima sam mogla da šaljem dio iz svog doktorata, budući da je tema iz crnogorske/srpske književnosti, a vjerujem takođe da ste upoznati i sa procedurama, koje znaju trajati dugo, često i po godinu ili dvije.
- Posebno bih naglasila da bi striktna primjena novih Pravila doktorskih studija, u mom slučaju bila krajnje nepravedna, jer se tretiram podjednako kao onaj saradnik-doktorand koji ima 7 godina na raspolaganju, s obzirom na saradnički ugovor, a koji je prilikom upisa, upoznat sa novim pravila, konkretno sa zahtjevom da mora imati dio iz doktorata objavljen na SSCI ili A&HCI listi.
- Moj sedmogodišnjeg saradničkog ugovor ističe u avgustu, i ako do tada ne odbranim doktorat, ostaću bez posla.

- Napominjem da podržavam objavljivanje radova na SSCI ili A&HCI listi, ali da ja jednostavno nijesam imala dovoljno vremena zbog **ponovljene** procedure, do koje je došlo **ne mojoj krivicom**, da pošaljem **dio iz doktorata** i objavim u oročenom vremenskom roku.

S poštovanjem,

UNIVERZITET CRNE GORE
FIZIČKO-MATEMATIČKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRILAZNO: 30. 07. 2018.

RED. BROJ.	BROJ	PRILOG	VRIJEDNOST
01	79		

Maja Sekulović
Maja Sekulović

ISPUNJENOST USLOVA DOKTORANDA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU			
Titula, ime, ime roditelja, prezime	Mr Maja Ranko Sekulović		
Fakultet	Filološki fakultet		
Studijski program	Crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti		
Broj indeksa	01/2011		
NAZIV DOKTORSKE DISERTACIJE			
Na službenom jeziku	Poetika postmodernizma u antiutopijskoj trilogiji Borislava Pekića (<i>Besnilo, Atlantida, 1999</i>)		
Na engleskom jeziku	Postmodern poetics in Borislav Pekić's anti-utopian trilogy (<i>Rabies, Atlantis, 1999</i>)		
Naučna oblast	Književnost		
MENTOR/MENTORI			
Mentor	Prof. dr Sava Damjanov, redovni profesor	Filozofski fakultet, Novi Sad, Srbija	Srpska književnost
KOMISIJA ZA PREGLED I OCJENU DOKTORSKE DISERTACIJE			
Prof. dr Vesna Vukićević-Janković, vanredni profesor (predsjednik komisije)	UCG, Filološki fakultet, Crna Gora	Južnoslovenske književnosti	
Prof. dr Ljiljana Pajović-Dujović, vanredni profesor	UCG, Filološki fakultet, Crna Gora	Južnoslovenske književnosti	
Datum značajni za ocjenu doktorske disertacije			
Sjednica Senata na kojoj je data saglasnost na ocjenu teme i kandidata	23. 12. 2015.		
Dostavljanja doktorske disertacije organizacionoj jedinici i saglasnost mentora	29. 1. 2018.		
Sjednica Vijeća organizacione jedinice na kojoj je dat prijedlog za imenovanje komisija za pregled i ocjenu doktorske disertacije	31. 1. 2018.		
ISPUNJENOST USLOVA DOKTORANDA			
U skladu sa članom 38 stav 3 Pravila doktorskih studija kandidat je dio sopstvenih istraživanja vezanih za doktorsku disertaciju publikovao u časopisu koji je registrovan u SCOPUS međunarodnoj bazi podataka kao prvi autor.			
Spisak radova doktoranda iz oblasti doktorskih studija koje je publikovao u časopisima sa (upisati odgovarajuću listu)			
Sekulović, Maja: <i>Poetika Pekićevog žanr-romana 'Besnilo'</i> , Slavistična revija, Slovenija, br. 2, april-jun, 323–340, 2017, UDK 821.163.4.09-313.2, https://srl.si/sql_pdf/SRL_2017_2_08.pdf , COBISS ID: 64489314			
Obrazloženje mentora o korišćenju doktorske disertacije u publikovanim radovima			
Kandidatkinja je kao samostalni autor objavila rad <i>Poetika Pekićevog žanr-romana Besnilo</i> u slovenačkom časopisu <i>Slavistična revija</i> . Rad sadrži rezultate iz oblasti doktorske disertacije mr			

Maje Sekulović i objavljen je u časopisu koji je registrovan u SCOPUS međunarodnoj bazi podataka, sa visokim „uplivom“ za oblast humanističkih nauka.

Prezentovani segment istraživanja sastavni je dio prvog od tri poglavlja antiutopijske trilogije – *Besnilo*. Kompetentno i argumentovano, s čvrstim uporištem u relevantnoj teorijskoj literaturi, kandidatkinja razmatra elemente postmodernističkih narativnih strategija na primjeru jednog od tri romana koji čine Pekićevu utopijsku trilogiju. Dio zaključaka do kojih je došla u disertaciji odnosi se u naznačenom radu na žanrovsku hibridnost narativne strukture; višestrukost pripovednih perspektiva; instancu priređivača; mešanje i pretapanje vremenskih planova; građenje simboličnih prostornih struktura; specifično kompoziciono uređenje sa naglašenim uvodnim okvirom; postupke intertekstualnosti i dokumentarnosti; fantastike; preispitivanje „istorijskih istina“, te modelovanje „promšanih“ ljudskih sudbina.

Na osnovu sprovedene analize, doktorantkinja zaključuje da je opravdano govoriti da Borislav Pekić piše svoje tekstove (prevashodno trilogiju) po poetičkim zakonitostima poetike postmodernizma, što je i osnovna hipoteza od koje se u okviru disertacije polazi, ali nagoveštava i rezultat i kvalitet same disertacije, tj. transfiguraciju žanrovske strukture naučnih utopija na izmaku XX veka koja se manifestuje fantastičkim diskursom u otklonu prema tradicionalnim diskurzivnim strategijama, ali i ne-literarnom kontekstu (filosofskom, antropološkom, kulturološkom...), na jasnim primjerima pokazujući višestrukost perspektiva, udvajanje naracije te obrazovanje narativnih krugova.

Kandidatkinja se dotakla i pitanja odnosa postmodernizam i poststrukturalizam (koje je potpunije razrađeno u disertaciji), dokazujući analitički i postupno jednu od najvažnijih teza poststrukturalističke teorije književnosti – ideju intertekstualnosti u ekvivalentnim okvirima postmodernističke proze (citatnost, dokumentarnost i sl.), ne prenebregavajući činjenicu da je poststrukturalizam ipak bliži intelektualnoj klimi postmoderne („razgrađivanje“ pojmovnih osnova strukturalizma te „demontaža“ njegove centralne paradigme: naučnog modela modernističke misli).

Datum i ovjera (pečat i potpis odgovorne osobe)

U Nikšiću, 31.1.2018.

 DEKAN

Prilog dokumenta sadrži:

1. Potvrdu o predaji doktorske disertacije organizacionoj jedinici
2. Odluku o imenovanju komisije za pregled i ocjenu doktorske disertacije
3. Kopiju rada publikovanog u časopisu sa odgovarajuće liste
4. Biografiju i bibliografiju kandidata
5. Biografiju i bibliografiju članova komisije za pregled i ocjenu doktorske disertacije sa potvrdom o izboru u odgovarajuće akademsko zvanje i potvrdom da barem jedan član komisije nije u radnom odnosu na Univerzitetu Crne Gore

Univerzitet Crne Gore

Filološki fakultet – Nikšić

POTVRDA

O predaji doktorske disertacije

Potvrđuje se da je mr Maja Sekulović predala doktorsku disertaciju pod nazivom *Poetika post-modernizma u antiutopijskoj trilogiji Borislava Pekića ('Besnilo', 'Atlantida', '1999')* dana 29.1.2018. godine na dalju proceduru.

Potvrda se izdaje u svrhu pregleda i ocjene doktorske disertacije.

U Nikšiću,

29. 1. 2018.

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO:	29. 01. 2018.		
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRIJEDNOST
01	66/11		

Filozofski fakultet
Univerziteta u Novom Sadu

POTVRDA

Potvrđujem da doktorska disertacija kandidatkinje mr Maje Sekulović pod nazivom *Poetika postmodernizma u antiutopijskoj trilogiji Borislava Pekića ('Besnilo', 'Atlantida', '1999')* ispunjava predviđene uslove i da može biti predata organizacionoj jedinici radi sprovođenja dalje procedure.

Novi Sad,
29.1. 2018.

Prof. dr Sava Damjanov, Filozofski fakultet – Novi Sad,
Mentor

UDK 821.163.4.09-313.2

Maja Sekulović

Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore

maja.kultura@gmail.com

POETIKA PEKIĆEVOG ŽANR-ROMANA BESNILO

U ovom radu autorka se bavi poetičkim zakonitostima u gradnji Pekićevog žanr-romana. Tumače se osnovni elementi narativne strukture: pripovjedačka situacija, prostor, vrijeme, kompozicija, likovi, te postupci intertekstualnosti i dokumentarnosti, kao i žanrovsko određenje samog teksta. Tumačeći navedene elemente, osvjetljavamo poetičke postulate Pekićevog pripovjedačkog postupka.

Ključne riječi: pripovjedačka situacija, prostor, vrijeme, intertekstualnost, žanrovsko određenje

This article deals with Borislav Pekić's poetic principles in the development of his genre novel *Rabies*. It interprets the basic elements of narrative structure: narrative situation, space, time, composition, characters, techniques of intertextuality and documentarism, and text categorization in terms of genre. An analysis of these elements helps shed light on the poetic conventions that are characteristic of Pekić's narrative technique.

Keywords: narrative situation, space, time, intertextuality, genre categorization

0 Uvod

Borislav Pekić, jedan od najznačajnijih autora XX vijeka u južnoslovenskoj semi-osferi, započinje svoj književni rad zbirkom pripovijedaka – *Vreme čuda*, objavljenom 1965. godine. Godine, u koje zajedno sa Kišom i Kovačem, ulazi na velika vrata književnosti, posebno su interesantne s aspekta poetičkih previranja i definisanja. Milena Stojanović smatra da rane šezdesete usmjeravaju prozu u dva pravca, i to prvi – koji se odvija na tragu obnovljenog modernizma, čiji su predstavnici Pekić, Kiš i Kovač, i drugi, tzv. stvarnosnu prozu, čiji je predstavnik Dragoslav Mihailović (Stojanović 2004: 16). Za Aleksandra Jerkova, 1965. je godina preloma, kada se objavljivanjem tekstova trojice autora – *Vreme čuda*, *Bašta*, *pepeo* i *Moja sestra Elida*, otvara novo poglavlje u književnosti, koje on naziva postmodernom (Jerkov 1992: 16-17). Petar Pijanović, trojicu autora, vidi kao predstavnike modernog, ali, po njegovim riječima, ne onog modernog koje bismo mogli dovesti u vezu sa poznatim periodom u umjetnosti XX vijeka, već sa modernim »koje treba razumeti kao otklon od konvencionalne, tipizirane narativnosti, nezavisno od vremena nastanka književnog dela« (Pijanović 2005: 9). Na kraju, Ala Tatarenko govori o protopostmodernizmu, kada je riječ o istaknutim autorima. Ona bilježi sljedeće:

Za prvu fazu (šezdesete i sedamdesete godine XX veka) predlažemo odrednicu protopostmodernizam. Najznačajnijim predstavnicima prve generacije postmodernista smatraju se Danilo Kiš (1935–1989) i Borislav Pekić (1930–1992). U njihovim delima iz šezdesetih i sedamdesetih godina možemo da pratimo formiranje paradigme koja je osamdesetih godina postala dominantna u srpskoj književnosti. Stvaralaštvo ovih pisaca svedoči o rađanju postmodernističke poetike u nedrima poetike posleratnog modernizma. (Tatarenko 2013: 26–27)

Kao izraziti predstavnik »nove tekstualnosti«, Pekić gradi prepoznatljivu poetiku pomoću koje oblikuje svoje tekstove. Ključni postulati te poetike jesu: »poetički pripovjedač«, intertekstualnost, dokumentarnost, razbijanje hronologije u pripovijedanju, preispitivanje »istorijskih istina«, hibridizacija žanrova, fantastika, parodija, građenje prostornih struktura u vidu simbola, modelovanje vremena fantastičnih razmjera, i tome sl.

Roman *Besnilo* objavljen je 1983. godine, i prvi je u nizu od tri romana, pored *Atlantide* i *1999*, koji čine antiutopijsku trilogiju.

1 Žanrovska ne/određenost

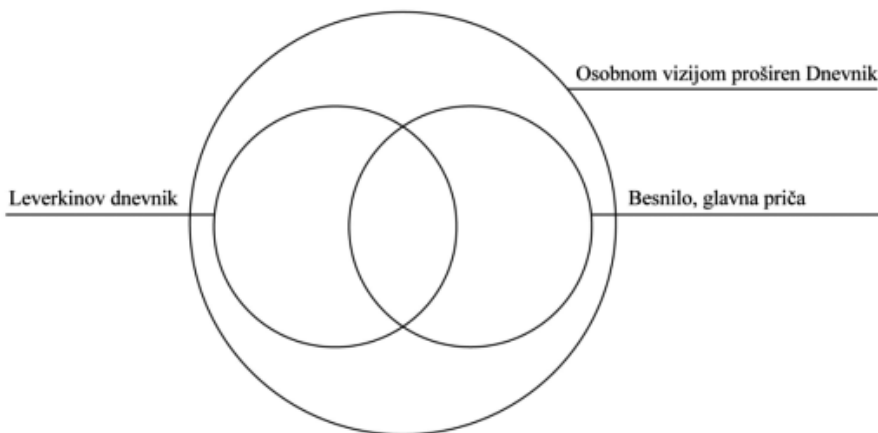
Hibridizacija žanra često je pravilo tekstova moderne književnosti, pa nailazimo na strukture koje su po prirodi izuzetno disperzivne, i sadrže u sebi mnoštvo različitih tipoloških odrednica. Pekić, u svojim autopoetičkim istupima, ide korak dalje, i daje žanrovska određenja svakom svom tekstu, pa se kao jedna od najinteresantnijih crta njegove poetike izdvaja funkcionalnost podnaslova. Razgranati pripovjedački opus ovog autora izuzetno je polivalentan, i on se trudi da svakom svom tekstu da bližu žanrovsku odrednicu, koja će istovremeno nositi ključ za njegovo iščitavanje. Već se na prvi pogled uočava da nijedno od romanesknih ostvarenja nema konvencionalnu oznaku (roman), i da je Pekić vrlo precizan prilikom tipološkog određivanja svojih djela. U skladu sa tim, slijede žanrovska određenja koja daje sam autor: *Vreme čuda* je hronika/povest, *Uspenje i sunovrat Ikara Gubelkijana* i *Odbrana i poslednji dani* – novele, *Hodočašće Arsenija Njegovana* je autoportret, *Kako upokojiti vampira* – so-tija, *Zlatno runo* – fantazmagorija, *Besnilo* – žanr-roman, *1999* – antropološka povest, *Atlantida* – epos.

Žanrovske oznake koje daje sami autor predstavljaju vrstu početnog signala ili impulsa čijim tragom recipijent treba da ide. Pekić pravi hibridne strukture koje u sebi sadrže elemente različitih tipova romana ili pak drugih žanrovskih podvrsta. U trilogijskom kontekstu, autor je *Besnilo* odredio kao žanr-roman. Riječ je o višestruko kodiranom romanu, kojeg možemo tumačiti iz različitih uglova, i to kao: žanr-roman (s elementima trilera i krimi romana), antiutopijski since fiction, roman apokaliptičnog karaktera, roman tragičnih karaktera i sudbina. *Besnilo* bismo takođe mogli odrediti i kao svojevrsan roman zbivanja (roman koji problematizuje događanja na aerodromu nakon izbijanja epidemije), naročito ako se u obzir uzme trilogijski kontekst, i *Atlantidu* odredimo kao roman mjesta (potraga za Atlantidom kao Rajem), a *1999* kao roman koji u prvom planu tretira vrijeme.

2 Pripovjedačka situacija

Osnovni element narativne strukture – pripovjedačka situacija – u tekstovima Borislava Pekića znatno je izmijenjena. Najčešće je karakteriše višestrukost u pripovijedanju, kao i pojava pripovjedača u svojstvu interpretatora ili priređivača tuđih tekstova.

Pripovjedačka instanca u *Besnilu* veoma je usložnjena, a razlikujemo nekoliko nivoa pripovijedanja. Milena Stojanović primjećuje da se u *Besnilu* mogu razlikovati čak tri paralelne priče: »Pomenute paralelne fabule u romanu *Besnilo* granaju se u tri potpuno različite priče koje se prepliću: »besnilo« koje se dešava na aerodromu Heathrow čiji je svedok Daniel Leverkin, »besnilo« kao priča za koju Leverkin prikuplja podatke u svom dnevniku i »besnilo« – Pekićeva priča, napisana na osnovu Leverkinovog dnevnika« (Stojanović 2004: 97). Napetost triju priča stvara netradicionalan tekst, u kojem čitalac intenzivno proživljava svaku od ovih romaneskni stvarnosti. U *glavnom* tekstu *Besnila* razlikujemo dva nivoa – nivo osnovne priče i nivo Leverkinovog dnevnika, a analogno tome i dvije stvarnosti koje se pretapaju i nadopunjavaju. *Dnevnik* je od ostatka teksta i grafički odvojen kurzivom, čime se dodatno skreće pažnja na njegovu semantiku. On nadopunjava glavnu priču, a ostavlja utisak svjedočenja, dokumenta, koji bi uticao na stvaranje utiska vjerodostojnosti i istinitosti. Ove dvije stvarnosti čine priču koju zaokružuje i objedinjuje stvarni tvorac završnog teksta, priređivač koji se javlja na samom kraju.

Slika 1.

U skladu sa istaknutim, razlikujemo tri pripovjedačke instance, i to: fokalizovanog heterodijegetičkog, fokalizovanog homodijegetičkog pripovjedača¹ i priređivača rukopisa.

¹ Tipologija Žerara Ženeta.

Nivo osnovne priče obilježava prisustvo jedne nadređene pripovjedačke instance – fokalizovanog heterodijegetičkog pripovjedača, koji pripovijeda u 3. licu, uz dosljedno praćenje tačke gledišta jednog ili više likova. U ovom romanu veliki je broj likova, te stalno smjenjivanje planova i različitih perspektiva. Kao čitaoci bivamo uvučeni u svijet junaka, gdje nam se otvaraju različite perspektive. Ovakav pripovjedač je privilegovan, jer može ući u sve perspektive i otvoriti čitaocu različite svjetove junaka.

Leverkinova funkcija u tekstu je od posebnog značaja i dodatno sematički obojena. On se u *Dnevniku* ostvaruje kao fokalizovani homodijegetički pripovjedač, koji pripovijeda u 1. licu. Iz njegove perspektive se predočava slika *Dnevnika*, koji služi kao »sirova građa« za *Besnilo* kao završenu cjelinu. Leverkin se ostvaruje kao samostalna pripovjedačka instanca, a posebno je značajano što mu autor dodjeljuje ulogu pisca, hroničara jednog vremena, zapisničara koji bi trebalo da što objektivnije naslika i predoči romanesknu stvarnost. Nije ljekar, nije, kako sam kaže, aktivni učesnik u bjesnilu, već je neko ko svjedoči, lik s funkcijom bilježnika istorijskih zbivanja na aerodromu. On sam naglašava: »Ovde sam da gledam, slušam, pamtim, ne da učestvujem. Da se brinu o stvarnosti, pozvani su drugi. Moja je dužnost da je ovekovečim. Da je pretvorim u fikciju pristupačnu i onima koji je nisu doživeli« (Pekić 2002: 248).

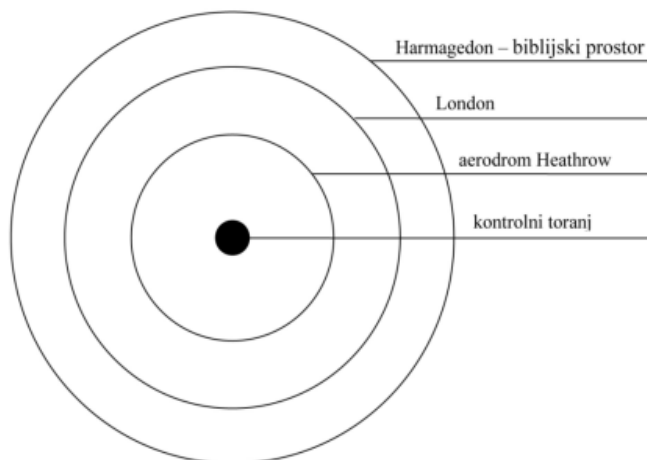
Priredivač ili stvarni tvorac završnog teksta *Besnila* ostvaruje svoju ulogu na kraju, u nekoj vrsti postskriptuma, pružajući »pogled unazad«, bacajući novo svjetlo na sami tekst. Na kraju doznajemo da je *Besnilo* osobnom vizijom Leverkinovog prijatelja prošireni *Dnevnik*, što daje novi kvalitet djelu, i utiče na diferenciranje više različitih pripovjedačkih instanci. »Tehnika pronađenog rukopisa koja razdvaja pripovedačev i priredivačev glas u romanu, a koja je obeležila Pekićev opus, obično se uzima kao nagoveštaj uvišestručenih ili teško odredivih pripovednih glasova koji se javljaju u postmodernističkim tekstovima« (Ahmetagić 2001: 109).

3 Prostorne strukture

Posebno mjesto u tekstu pripada prostornim strukturama, njihovoj organizaciji i realizaciji. U *Besnilu* razlikujemo nekoliko prostornih ravni koje svojom semantikom zauzimaju istaknute pozicije, i to: aerodrom Heathrow, kontrolni toranj, London i biblijski prostor – Harmagedon.

Svaka od ovih prostornih struktura nosi posebno značenje i simboliku, a naročito kada dođe do komparacija među njima. Kao centar svih zbivanja, s velikom semantičkom nosivošću, izdvaja se aerodrom Heathrow. Pekić, nimalo slučajno, bira ovaj prostor za odvijanje radnje, upravo iz razloga što na njega dolazi i po njemu se kreće veliki broj ljudi sa različitih krajeva svijeta. U simboličkom smislu, aerodrom predstavlja sliku svijeta u malom, simbol modernog doba. »Aerodrom je simbol modernog doba i njegovih privilegija. Aerodrom je ponos savremenog doba i njegovih zabluda. Aerodrom je samouverena demonstracija vere u progres, od koje moderno doba, Hirošimi i Aušvicu uprkos, ne odustaje. Aerodrom je oličenje najluksuznijeg

načina putovanja i strasti prema svim hijerarhijama koje on podrazumeva« (Rosić 2009: 500). Na takvom mjestu zatičemo karaktere različitih političkih uvjerenja, potencijalne supružnike, policijske nadzornike, ljekare, pisce... »Šaroliki« milje utiče na zanimljivost budućih zbivanja, koja će dovesti do pretapanja i sudara različitih sudbina, odnosno svjetova.

Slika 2.

Šira prostorna odrednica jeste London i on se u odnosu na Heathrow modeluje kao svijet živih, koji je »tamo«, svoj, dobar. Heathrow, pak, postaje svijet mrtvih, tuđ, »ovdje«, na njemu je zlo. Do diferencije može doći u prostoru samog Heathrowa, jer se i na njemu dijele ljudi na žive i mrtve, bolesne i zdrave, slobodne i one u karantinu. Postavlja se granica, koja podrazumijeva dvostruko razdvajanje – unutar aerodroma, ali i u odnosu između aerodroma i Londona.

Aerodrom je prikazan kao kružna prostorna struktura, koja nosi dopunska značenja, a jedno od njih je i nemogućnost izlaska iz kruga. Osim toga, putnici kruže u prazno, a simbolična je i slika kruženja kofera na traci koje nema više ko da podigne. Izdvojen kao krug, Heathrow biva odvojen od ostatka svijeta, upravo na principu »drugog«. Aerodrom je »drugi« svijet, tuđi svijet u odnosu na sve što ga okružuje. Irina Mocna primjećuje sljedeće: »Na taj način on postaje dvostruk simbol. Sa jedne strane, on podrazumeva značenje koje ima mitologema kruga, sa druge, oblik Davidove zvezde pojačava skriveni apokaliptički i biblijski smisao romana, vezan za Drugi dolazak Mesije. A nedostajući krak, koji ističe nestvarnost Davidove zvezde, može da simbolizuje i to da je Mesija koji je došao ujedno bio lažan« (Mocna 2009: 512).

Aerodrom se poredi sa Davidovom zvijezdom kojoj je jedan krak oštećen. Simbolika Zvijezde implicira da je riječ o sukobu dvije strane – svjetlosti i tame, dobra i zla, neba i zemlje. Međutim, harmonija biva narušena oštećenim krakom, što simboliše i

buduća zbivanja. Krug oko Zvijezde je zapravo krug oko aerodroma iz kojeg neće biti moguće živ izaći. Zlo će pobijediti Dobro.

Posebna tačka, sa velikom simbolikom, jeste kontrolni toranj. On se odvaja od ostatka aerodroma kao sveti, zaštićeni prostor. Na osi »gore«-»dolje« on je gore, uzdignut, uzvišen, kao mjesto koje bi trebalo da donese Spasenje. Dolje su bolesni, pravi se distanca u odnosu na njih, čime donji prostor biva negativno vrednovan.² Toranj se modeluje kao izdvojeni, zaštićeni prostor, kao tvrđava u kojoj se nalaze odabrani.

4 Vremenske strukture

Organizaciju prostornih struktura nužno prate i vremenske koje zajedno čine jednu kompaktnu cjelinu – hronotop.³ Vrijeme se u *Besnilu* usložnjava, gradi se kao višeslojno i višeznačno. Specifična pripovjedačka situacija je uslovlila modelovanje vremena na više planova i ravni, što sami narativni tekst čini posebno zanimljivim i dinamičnim.

Već se na početku, u uvodnom dijelu, mjestu sa posebnim semantičkim opterećenjem, uspostavlja biblijski hronotop, što implicira i biblijski prizvuk i kontekst u samom tumačenju.

Bio je prvi Sabbath u suvom, vrelom tamuzu (julu) jedne godine od Stvaranja sveta, po jevrejskom kalendaru, neke druge po Hedžiri ili muslimanskom računanju, sasvim treće za hrišćane, ko zna koje od Satanilovog pada za sve što u boga ne veruje, a nijedne za srećnike za koje vreme više nije postojalo. Mesto se nalazilo u Ezdraelonskoj ravnici, ova u biblijskoj Samariji, a ona u današnjem Izraelu. Senčilo ga je brdo Har-Carmel, mimoilazila reka Quishron. Zvalo se Tell el-Metusallim, na jeziku domorodaca Harmagedon, ali su ga znali pod drevnim imenom – Meggido. (Pekić 2002: 17)

Biranjem ovakvog hronosa i toposa upućuje se na apokaliptični karakter teksta, a i samog razvijanja događaja. Dosjetljivi čitalac iščitavanjem simboličkog početka može da nasluti kraj priče o bjesnilu.

Nakon biblijskog hronotopa, spuštamo se u hitroovski hronotop, vraćamo se u realno vrijeme i prostor, u hronotop koji će zaokupiti sva dalja zbivanja u romanu. Uvođenje u okvire priče nimalo slučajno pripada Leverkinu, iz čije se perspektive upoznajemo s prvim prostornim i vremenskim strukturama u glavnom tekstu.

Objektivno vrijeme u romanu dato je u trajanju od nekoliko dana, koliko i traje nevolja s virusom bjesnila. Kada je riječ o istorijskom vremenu, autor nikada precizno i tačno ne govori koja je to godina u kojoj se bjesnilo dešava. Vrijeme rekonstruišemo

² Stvara se jasan model organizovanosti sveta, koji je usmeren ka vertikalni. U nizu slučajeva »gore« se poistovećuje sa »širinom«, a »dole« sa »skućenošću« ili pak »dole« sa »materijalnim«, a »gore« sa »duhovnim« (Lotman 1979: 289).

³ Hronotop – suštinska uzajamna veza vremenskih i prostornih odnosa, umetnički osvojenih u književnosti. (Bahtin 1989: 193)

na osnovu signala razasutih u tekstu, i to u vidu odlomaka, citata iz novina... Na plakatu o bjesnilu, npr., naznačen je London i godina 1976. Leverkin doznaje putem radija da se iransko-irački rat nastavlja. Na osnovu ovih signala omogućeno nam je rekonstruisanje vremenskih okvira u koje Pekić smješta svoju radnju. Možda se izbjegavanjem konkretne vremenske odrednice duž teksta želi postići efekat univerzalizovanja priče, kako bi ona poprimila šire okvire od postavljenih, kako bi stekla svevremenost, kao priča o apokalipsi, uništenju svijeta u malom. Na kraju teksta se, u postskriptumu, »tekstu izvan teksta«, izdvaja hronotopska odrednica – »London, 1981«, koja je izvan svijeta glavne priče u romanu, a nosi izvjesnu simboliku. Kako primjećuje Bošković:

Većina tumača ovog Pekićevog dela ga svrstava u kategoriju futurističkih romana (Pijanović, 247; Vladošić, 141–42), verovatno imajući na umu celokupnu trilogiju. Međutim, pažljivom čitaocu neće promaći datiranje na samom kraju romana – »London, 1981« zabeleženu od strane priređivača rukopisa. Upravo tu se otkriva fantastična koprena koja prekriva tkivo ovog romana: besnilo nije budućnost čovečanstva, ono je njegova sadašnjost. Velika Senka neće doći – ona je već tu. Virus neće mutirati, on već hara ljudskim rodom. (Bošković 2014: 6)

Subjektivno vrijeme se modeluje u odnosu na perspektive junaka čiji nam se svjetovi otvaraju. Veliki broj junaka uslovio je i veliki broj perspektiva koje se smjenjuju na narativnoj traci ostavljajući za sobom poseban pečat. U tom pogledu se širi vremenska dimenzija, vrijeme se usložnjava i rasteže, pa tako radnja koja traje svega nekoliko dana biva rastegnuta na iznimno veliki broj strana. Zadržavanje trenutaka koji povlače za sobom i veliki broj asocijacija utiče na to da se i radnja usložni, odnosno da se podigne na nekoliko nivoa.

5 Kompozicioni principi u uređenju teksta

Kompoziciono ustrojstvo teksta podrazumijeva praćenje i gradnju njegovih spoljašnjih i unutrašnjih elemenata. Spoljašnja kompozicija *Besnila* sačinjena je od čvrstih i kompaktnih cjelina, kao što su: okviri teksta (*Prolog – Rhabdovirus* (prije *Prologa* i nekoliko uvodnih segmenata) i *Epilog – Inkubacija*), pet većih cjelina (poglavlja s potcijelinama), kao pet etapa u razvoju bolesti, širenju virusa. Svaku od navedenih cjelina karakteriše i prisustvo mota, koji ima upućivačku, često i proročku funkciju – javlja se prije svakog od poglavlja da na indirektan način najavi suštinu onoga što predstoji u razvoju priče. Najčešće postupkom regresivne simbolizacije – »vraćanjem unazad« – doznajemo smisao i simboliku istaknutog mota. Tako će *Besnilo* otvoriti moto iz Nostrodamusovog proročanstva – »Velika zaraza doći će s velikim metkom, Pomoć je blizu, ali lek vrlo daleko« (Pekić 2002: 5).

Već se ovim citatom, što doznajemo regresivnim putem, vraćanjem na pročitane stranice, proriče i nagovještava suština same romaneskne stvarnosti – a to je pojava virusa bjesnila, dolazak pomoći u vidu Spasitelja Libermana, ali i nemogućnosti izlječenja i spasenja, jer je lijek daleko, izlaska iz kruga nema.

Kao dupli, udvojeni, proročki moto, izdvaja se i moto iz *Prologa*, koji se javlja u vidu odlomka i učenja Lažnog Mesije, prof. Libermana, o virusu, a koji poseban

akcenat stavlja na inteligentni virus, o kojem će upravo u *Besnilu* biti riječi.

Okviri teksta su mjesta u kompozicionoj strukturi sa jakim semantičkim opterećenjem, jer omeđavaju jedan prostor, prostor književnog djela, i od velikog je značaja način na koji će ih autor urediti, i šta će se na njima naći. Posebnost okvira za kompoziciju teksta vidi i Uspenski, koji naglašava da »pred nama iskrsava izvestan osoben svet, sa svojim prostorom i vremenom, sa svojim sistemom vrednosti, sa svojim normama ponašanja, – svet prema kome zauzimamo (u svakom slučaju, bar u početku percipiranja) poziciju koja je nužno spoljnja, to jest poziciju stranog posmarača [...] Pri tome izvanredno veliku važnost dobija proces prelaska od realnog sveta na prikazani svet, to jest problem naročite organizacije »okvira« umetničkog prikazivanja« (Uspenski 1979: 193–94). Pekić takođe veliki značaj pridaje okvirima, koji su posebno nabijeni semantikom i gustom mrežom simbola.

Kada je riječ o prološkoj granici u *Besnilu*, ističe se specifičan postupak udvajanja, dupliranja. Nakon dva mota, izdvajamo i dvije prološke granice. Da bi se odškrinuo svijet *Besnila*, neophodno je razgrnuti nekoliko slojeva već na početku. Prološka granica, kao jedan od semantičkih centara, posebno je naglašena dupliranjem, čime joj se pridaje veći značaj i važnost. Prvi okvir početnog okvira (prologa) insistira na naglašavanju da su događaji u knjizi fiktivni; da je izbor londonskog aerodroma Heathrow slučajan; da su likovi, namještenici aerodroma samo funkcije. Poseban akcenat je stavljen na Priču: »Izvesna fakta prilagođena su zahtevima Priče, a Priča, opet, tradicionalnim »Pravilima igre« ovog paraliterarnog žanra« (Pekić 2002: 7). Ovakav poetički uvod nameće određena »pravila igre« po kojima će se odvijati priča koja predstoji. Pominjanje pravila igre postaje lajtmotivsko, jer se sve radnje duž teksta po njima odvijaju.

Drugi prolog, dvostruko naglašen (s dva mota), donosi kratak osvrt na priču o besnilu, stavljaajući virus u prvi plan, zauzimajući istaknutu poziciju u tekstu, ističući semantičku nosivost i opterećenost. Ovaj prolog je apokaliptična najava, a nagovještava se i govori o virusu mutantu, kojeg je nemoguće uništiti, a umrijeće tek onda kada ne bude više smrti od koje bi mogao živjeti. Ako prenesemo na plan priče, umrijeće onda kada pomori sve, kada dovede do potpunog uništenja svega. Slika virusa na prologu data je u hiperboličnom slikanju i naglašavanju, s krajnjim ciljem stvaranja strašne i intenzivne slike, a brojke su tu da pojačaju i potcrtaju jačinu i naglašenost. Na ovaj način se želi uticati na čitaoca, na njegovu psihološku tačku gledišta, jer se daje jedna posebno naglašena slika predstojećih događanja.

»Zato je mirno krenuo da ispuni sudbinu – da mori i umre« (Pekić 2002: 14). Ovom rečenicom se anticipiraju buduća zbivanja. Kao čitaoci ostajemo zatečeni nad pročitanim, a vrat ćemo se početku još jedanput kada pročitamo cio tekst, ne bi li se otvorila preglednija slika na sve pročitano. U novoj projekciji sagledanog, shvatamo zbog čega je prolog višeznačan.

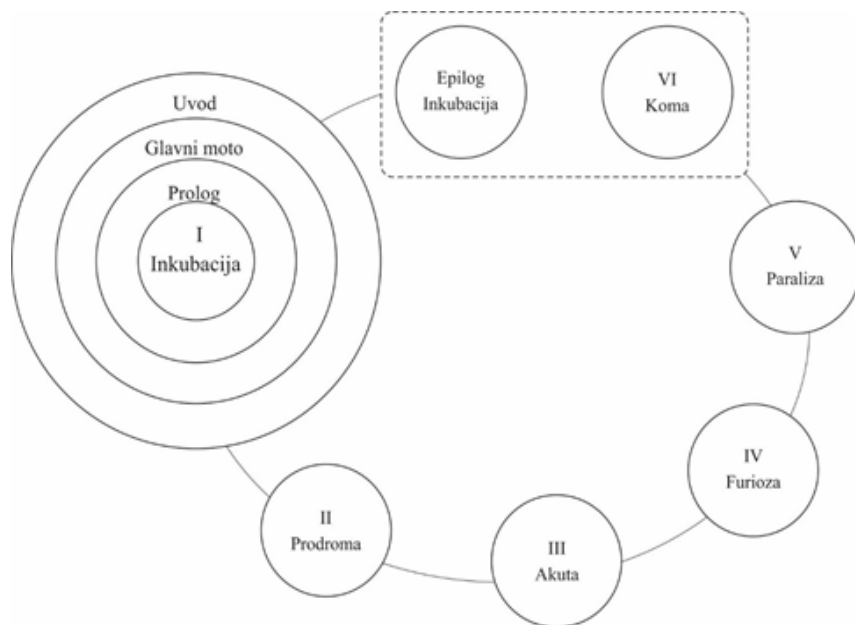
Nakon svega navedenog, zaključujemo da se kao vrsta uvoda u priču javljaju: napomena priređivača-pisca, glavni moto, *Prolog* i *Stadijum I* – koji čine jednu tematsku i kompozicionu cjelinu. *Stadijum I* naslovljen je kao *Inkubacija*, a tako će biti naslovljen i *Epilog* romana, što ukazuje na jednu kružnu putanju u kompozicionoj gradnji. U vezi sa okvirima teksta, Pijanović bilježi:

Sažetak velikog scenarija omogućuje gledaocu (čitaocu) da se sa tokovima te igre upozna i pre početka predstave. U tome se ogleda modelativna funkcija početka, odnosno *Prologa*. Ovo znači da su pomenuti »rubi« tekstovi uključeni u semantičko obilje *Besnila*, odnosno uvodne beleške otvaraju priču i naznačuju njene moguće ishodišne tačke, dok će, nakon što je zatvorena unutarnjim tekstom, završno poglavlje (*Epilog* – inkubacija) biti osobiti rezime ili poetički komentar *Besnila*. (Pijanović 1989: 238)

Završni dio, završni okvir ili epilog takođe je udvojen. Prva epiloška granica se diferencira u svijetu bjesnila na aerodromu, dok je drugi epilog dat kao neka vrsta postskriptuma. Prva epiloška granica nosi priču o spaljivanju aerodroma, u kojoj se kao dominanta izdvaja pas Šeron, a po tekstu zaključujemo da je ona tek sada spremna za novi lov i početak. Stiče se utisak da autor ostavlja otvoren kraj, kako prvim, tako i drugim epilogom, jer je u prvom Šeron spremna na novi početak, da uđe u grad, čime se mogu naslutiti posljedice takvog postupka, dok drugi kraj, takođe otvoren, tretira bacil kuge, jednak virusu bjesnila, koji nikad ne spava, i koji bi kad tad, ukoliko se pokrene, mogao izazvati katastrofu apokaliptičnih razmjera.

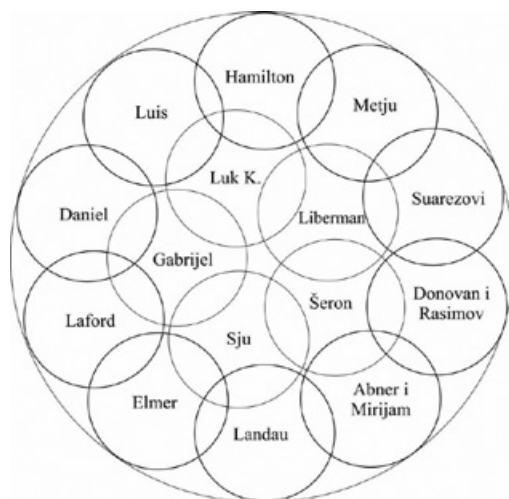
Oba kraja ostavljaju otvorenost za novi početak, nude nastavak zbivanja, ali i tragičnu sliku svijeta. Važnost kraja Lotman vidi u sljedećem: »Time se obelodanjuje dvojaka priroda umetničkoga modela: odražavajući pojedini događaj, on istovremeno odražava i celu sliku sveta; pripovedajući o tragičnoj sudbini junakinje, on pripoveda o tragičnosti sveta u celini. Zato je za nas toliko značajan dobar ili loš kraj: on ne svedoči samo o završetku nekog sižea, nego i o konstrukciji sveta u celini« (Lotman 1976: 286).

Drugi epilog nudi »pogled unazad«, pomoću kojeg dočitavamo tekst. On daje završnu riječ, završni osvrt na sve što se zbilo, i otkriva nam tajnu, odnosno stvarnog autora romana, pa doznajemo sljedeće: »Knjiga koju čitalac ima u rukama nije dokumentarna rekonstrukcija bjesnila na aerodromu Heathrow, premda se na faktima zasniva. Ona je osobnom vizijom prošireni dnevnik očevica i žrtve tragedije, mog prijatelja Daniela Leverquina, pisca« (Pekić 2002: 531). Pored istaknute činjenice koja baca svjetlo na stvarnog autora romana, epilog otkriva i detalje u vezi sa jedinim preživjelim, Gabrijelom, koji se ničeg ne sjeća, sva zbivanja mu ostaju obavijena tamom. Slučaj Gabrijel ostaje zatamnjen do kraja. Leverkin ga posmatra kao anđela čuvara, kojeg je Bog ostavio da čuva ljude od Satane (ovom slučaju psa, Zveri). U ovom drugom epilogu, jer je prvi onaj koji zatvara svijet bjesnila na aerodromu, kao u postskriptumu, doznajemo detalje u vezi sa sudbinom samog aerodroma.

Slika 3

Unutrašnja struktura romana je prilično koherentna i čvrsta, sastavljena od šest cjelina, u kojima priča teče hronološki, s čestim retrospektivnim elementima. Početno poglavlje priče koja se dešava na aerodromu otvara se iz perspektive Daniela Leverkina, što i ne treba da čudi ako se u obzir uzme činjenica da *Besnilo* izrasta iz *Dnevnika*. Unutrašnja struktura teksta građena je na principu mozaika, jer se sadržina romana veže za različite perspektive, planove, tj. sudbine junaka, koje su najčešće u vezi jedne s drugima, isprepletene nevidljivim nitima. »Forma *Besnila* zasniva se na paralelnoj konstrukciji sižea koji se račva u čak petnaest narativnih tokova (svaki je vezan za jedan lik ili grupu likova). Konstrukcija zapleta zasniva se na vrlo kratkim narativnim sekvencama, naglim rezovima i prebacivanjima pripovjedačkog fokusa od jednog narativnog toka u drugi te povremenim ukrštanjem i preplitanjem tih tokova« (Visković 1985: 896). Veliki je broj planova i priča koje se smjenjuju u strukturi, pa su tako svoje mjesto našle i priče o: ubistvu u parkiralištu; naredniku Elmeru (njegovom traganju za »idealnim« slučajem); priča o ljubavi – dvoje mladih koji se zaljubljuju na aerodromu – Abner i Miriam; o Leverkiniu i Luis; o Wolfender House i Libermanu; o Rusima – Donovanu i Rasimovu (kao prijateljima); priča o politici (Rusija i Amerika); Metju Laverik i supruga; revolucionari Marangos i drugovi; Gabrijel i Sju (Tezej i Arijadna); Suarezovi (rađanje života osuđenog na smrt), Luk Komarovski, narednik Laford, Džon Hamilton...

Slika 4.

Kako bi uspješno povezoao sve priče iz narativnog mozaika i stvorio utisak sinhronosti, da se sve navedeno zbiva »sada« i »ovdje«, Pekić se služi i različitim tehnikama sklapanja narativnog teksta, a jedan od njih je i montaža.⁴ Pripovjedač nas uspješno vodi od jednog do drugog plana, gdje montira kadrove na način da često kraj jednog pasusa ili poglavlja označava početak drugog, ili može biti svojevrsan impuls za drugi. Ovakav postupak u tkanju narativnog teksta ogleda se i u tome da je kraj svakog poglavlja nabijen značenjem, predviđanjem, predosjećanjem. Na taj način se stvara izvjesna dinamika i tenzija kod čitalaca, jer se postavlja pitanje u kojem pravcu će se odvijati priča. Uspostavlja se intenziviran odnos između recipijenta i teksta, a čitalac biva uvučen u mrežu pripovijedanja.

Kraj jednog poglavlja često je početak novog – autor montira poglavlja jedno za drugim, tako što jedan motiv s kraja zatičemo na početku narednog (asocijativno vezivanje). Tim postupkom se želi postići jedinstvo, sticanje iluzije da se sve dešava u isto vrijeme, na više različitih lokacija na aerodromu. Tako je, npr., kraj 8. poglavlja povezan asocijativno s početkom 9.

»Za ime boga, Komarowsky, šta se događa?«, viknuo je najzad i dr Pheapson.

»Besnilo, dr Pheapson. Besnilo se događa.«, rekao je dr Luke Komarowsky. »Imamo pseće besnilo na Heathrowu«.

»Besnilo? To je nemoguće. Ne mislite ozbiljno!«

Na kraju ad hoc konferencije lekara u Medicinskom centru, i pored dramatičnog raporta dr Hamiltona, izdašno poduprtom Lukeovim intervencijama, dr Pheapson nije bio ubeden. Činilo mu se da se srednjovekovne svinjarije u civilizovanoj zemlji jednostavno ne događaju. (Pekić 2002: 140–41)

⁴ Montaža – povezivanje parčadi filmske trake, odnosno različitih kadrova u logičan i kontinuiran ritmički tok (odgovara kompoziciji u književnom djelu).

6 Intertekstualnost

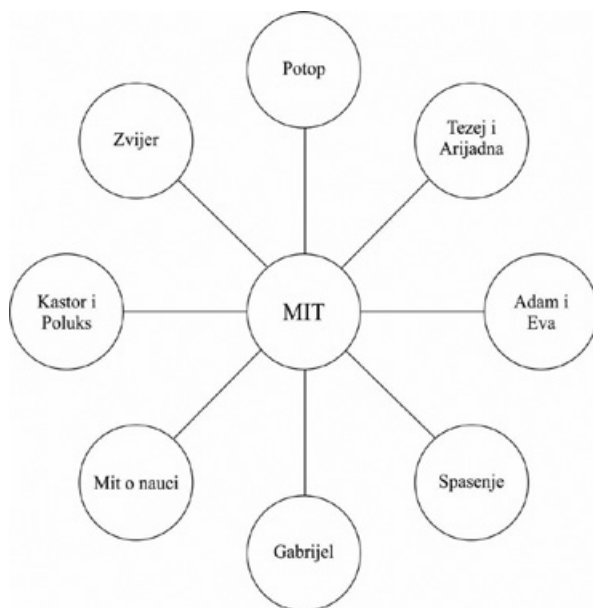
Posebnu odliku Pekićevog pripovjedačkog opusa čini intertekstualnost ili citatnost.⁵ Razmatrajući problem intertekstualnosti, Milena Stojanović zapaža:

Da bi citatnost mogla da se ostvari, neophodno je postojanje tri činioca.

- Sopstvenog teksta koji citira, tj. u koji se unosi citat,
- Tuđeg citiranog teksta ili inteksta i
- Tuđeg teksta iz koga je preuzet citat i koji se zove podtekst ili prototekst.
- Podtekst (prototekst) – intekst (citat) – vlastiti tekst. (2004: 41)

Sva tri činioca koji tvore intertekstualnost kao postupak zastupljeni su u Pekićevom romanu, i lako određivi, a kao posebno se otvara pitanje odnosa vlastitog teksta prema prototekstu. Pekićev odnos prema mitu, koji se najčešće javlja prototekstom, krajnje je razgrađivački. Na fonu navedenog, Jasmina Ahmetagić primjećuje da:

Borislav Pekić uklapa mitove u vlastiti kontekst tako što ih saobražava smislu svoje priče. To podrazumeva njihovo preoblikovanje, transformaciju koja je ponekad neznatna, a manifestuje se kao tendenciozni odabir pojedinih fragmenata i redukovanje smisla celine preuzetog mita u pravcu koji izabrani odlomci omogućavaju, a često i kao poigravanje smislom mitske priče, naročito tumačenje na kome se i zasniva značenje novog Pekićevog teksta. (Ahmetagić 2001: 53)

Slika 5.

⁵ Odnos(i) kakve imamo između nekog teksta ili drugih tekstova koje prvi citira, nanovo ispisuje, apsorbuje, produžava ili, uopšte uzev, transformiše i posredstvom kojih postaje razumljiv. (Prins 2011: 76)

Više je mitova koji se izdvajaju u strukturi teksta, i koji na nov način bivaju reinterpetirani. Dijelimo ih u dvije veće grupe koje čine biblijski i antički mitovi, a njima se pripaja kao zaseban mit o nauci, tj. svemoći medicine, koji takođe biva razoren.

Kao biblijski mitovi, posebnu ulogu imaju: mit o spasenju (Spasitelju), o potopu (Nojev kovčeg), Adamu i Evi, o arhanđelu Gavrilu, o Velikoj zveri apokalipse; grčki: mit o Tezeju i Arijadni i Kastoru i Poluksu; a kao zaseban se izdvaja mit o nauci.

U žiži Pekićevog interesovanja nalazi se postupak razaranja i reinterpetiranja navedenih mitova. *Biblija* se još jedanput javlja kao centralni tekst iz kojeg se crpe motivi, likovi, situacije pogodni i u velikoj mjeri inspirativni za oblikovanje Pekićeve priče. Svaki od navedenih mitova biva na nov način reinterpetiran, a gotovo svi junaci ostvaruju se kao lažni dvojnici (Ahmetagić 2001: 112).

Kao parovi (pravi i lažni) javljaju se:

Mit	Besnilo
Spasitelj	Liberman
Adam i Eva	Džon Hamilton i Coro D.
Arhanđel Gavriilo	Gabrijel
Velika zver apok.	Pas Šeron
Nojev kovčeg	Kontrolni toranj
Tezej i Arijadna	Gabrijel i Sju
Kastor i Poluks	Daniel i njegov junak u priči

Ahmetagić zaključuje da u Pekićevoj prozi treba razlikovati poigravanje smislom preuzetih antičkih mitova od njihove upotrebe u parodične svrhe »kada se ne problematizuju mitovi, već stvarnost, tako što se između prikazane stvarnosti i prizvanih mitoloških situacija uspostavljaju paralelizmi po suprotnosti. (Pravi primer je *Besnilo*, u kome se na podlozi prizvanih antičkih mitova ističe banalnost našeg doba: junaci romana su karikature svojih mitoloških dvojnika)« (2001: 53).

Mit o spasenju ili Spasitelju jedan je od centralnih u romanu. Do spasenja, kao što nam je poznato, ne dolazi, jer se u ulozu spasitelja ostvaruje profesor Liberman, lažni Mesija. Liberman dolazi na aerodrom, ali ne da donese lijek i spasenje, već da dovrši započeto – eksperiment, pomoću kojeg bi stvorio Natčovjeka. »Za nas je pojava profesora Liebermana ili Lohmana, kako se trenutno zove – Drugi dolazak. On je naš Spasitelj, naš Mesija. Uostalom, tako su ga i zvali dok je u apostolskoj pratnji Johna Hamiltona, Lukea Komarowskog, Mark Coro Deveroux i Mathew Lavericka propovedao jevanđelje genetičke vere i prorokovao njenog – Natčoveka. Mesija i njegovi »jevanđelisti« opet su zajedno« (Pekić 2002: 347). Hitrou bjesnilo je »njegovu«.

Pekić u ironičnom ključu gradi ovog junaka, jer se kao paradoksalna nameće njegova spasiteljska uloga – kao spasitelj se izdvaja onaj koji je već toliko života ugasio,

i koji zapravo sve vrijeme radi na eksperimentu, gdje se do rezultata dolazi ubijanjem. Kao »odabrani«, jevanđelisti, izdvajaju se: Luk (Luka), John (Džon), Koro (Marko) i Metju (Matija), koji zajedno s Libermanom rade na spasavanju svijeta u malom (aerodroma). Međutim, postepeno izlaze iz igre, ali i priče, odlaze jedan po jedan, sve dok ne ostanu jedan muškarac (Džon) i jedna žena (Koro), koji predstavljaju mitske dvojnike Adama i Eve, kao »privremeno« posljednje preživjele, ili makar one koji ostaju do kraja, u pokušaju da spasu svijet. Njih dvoje bi trebalo da budu i prvi, spaseni, da označe početak novog, ali do toga ne dolazi. Kroz priču o Spasitelju i njegovom spasonosnom serumu plete se i mit o prvim ljudima, pa je simbolična slika Adama i Eve na krovu aerodroma, kao u Raju, gdje se odvija borba za opstanak. Simbolično, takođe, njih dvoje se sjedinjavaju, ali do produžetka vrste ne dolazi, sve će se tu skončati. Stojanović bilježi:

Iako čovečanstvo nastaje tek posle greha prvih ljudi, Pekić izlazak iz Raja čita u ključu smaka sveta i propasti čovečanstva i u svom tekstu predstavlja ga kao grotesknu situaciju. U *Besnilu* doktori Džon Hamilton i Koro Devero, Adam i Eva novog čovečanstva, prvi Nad-ljudi, vode ljubav na krovu upravne zgrade aerodroma [...] Nakon ovog sjedinjavanja, nastupiće kataklizma, smrt, koja ističe apsurdnost ljubavnog čina, simbola produžetka Vrste, koje više neće biti. (Stojanović 2004: 81)

Još jedan od vezivnih elemenata između Libermana i Mesije jeste činjenica da svi na aerodromu misle da je Liberman mrtav, a njegov povratak se doživljava kao vaskrsenje. Njegovo vaskrsenje događa se na londonskom aerodromu. Drugi dolazak Mesije će, za razliku od biblijskog, umjesto spasenja ljudima donijeti smrt (Stojanović 2004: 100).

I upravo u toj činjenici leži poruka o razaranju mita, izlaza nema, smrt je neminovnost. Liberman je i nosilac savremenog mita o nauci, koji takođe biva razoren. Prirodno postaje nadmoćno nad vještačkim, i ne dozvoljava da ga pobijedi. Kroz mit o nauci prelama se i mit o budućnosti, koja je takođe neizvjesna, gotovo da je i nema. »Povređena priroda se brani i u toj odbrani strada čovek koji ju je i povredio« (Stojanović 2004: 101). Priroda ne dozvoljava ljudskom da je nadjača i pobijedi. Medicina je takođe nemoćna da spase svijet, da izmisli i napravi lijek koji bi spasao čovječanstvo. U borbi prirode i čovjeka, priroda odnosi pobjedu, dolazi do uništenja civilizacije.

Kroz biblijsku priču o spasenju, prelama se i biblijski mit o potopu i uništenju svijeta. Aerodrom, kao svijet u malom, biva uništen, poslije njegovog spaljivanja ostaje samo prazan prostor šljake, i stvara se slika kao da ga nikad nije ni bilo, od njega ne ostaje ništa. Poseban je čin sakupljanja »odabranih« za kontrolni toranj, koji oslikava mitski prostor, parnjak, Nojevom kovčegu. U tornju se mogu naći samo odabrani, a ulogu onoga koji bira, Svevišnjeg, autor pripisuje majoru Lafordu. On je taj koji u jednom trenutku upravlja cijelim aerodromom, zbivanjima na njemu. On je odgovoran za živote svih, a najčešće za smrti, jer više neće biti vremena da se razaznaju bolesni od zdravih, pucaće se na sve. Na spisku za toranj se mora naći i »lični zapisivač istorije« – Daniel Leverkin. Da se mit o potopu i Nojevom kovčegu u potpunosti izvrće, dokazuje nam i to što će aerodrom biti »potopljen« (uništen), a za razliku od Noja,

koji doživljava spasenje, na aerodromu neće ostati živih, niko neće preživjeti osim Gabrijela i psa Šeron.

Gabrijel je lik s posebnom funkcijom u tekstu, i možemo reći da se njegova uloga dvostruko kodira. U modelovanju njegovog lika prelama se antički mit o Tezeju, ali i biblijski mit o arhanđelu Gavrilu, čuvaru čovječanstva.

Mit o Tezeju i Arijadni (Gabrijelu i djevojčici Sju) od početka djeluje zagonetno. Pekić destruiira i ovaj mit, a za dvojnike uzima starca i djevojčicu, čime se erotski odnos ovog mitskog para u Pekićevom romanu onemogućava, uvođenjem potpuno aseksualnih likova koji su se preimenovanjem našli u njihovoj ulozi. Tek okolina, pogrešno tumačeći starčevo prisustvo kraj djevojčice, daje tom odnosu perverznan ton (Ahmetagić 2001: 111). Gabrijel, kao Tezej, treba da nađe savremenog Minotaura, psa Šeron, a u tome mu pomaže nevidljiva nit koju mu Sju-Arijadna daje, koja će ga odvesti do psa. Kao u mitskoj priči, Tezej ide kroz lavirint, u ovom slučaju kanalizacije, u kojem se susreće sa Senkom. Završetak mitske priče umnogome je drugačiji od savremenog. U mitu, Tezej ubija Minotaura, dok u *Besnilu* pakao aerodromskog bjesnila preživljavaju Gabrijel i Šeron, mitski minotaur, koji ne biva pobijeđen. Borba se nastavlja i nakon okončanja zvaničnog dijela priče.

Nakon antičkih aluzija, o Gabrijelu se može govoriti i podvlačenjem paralele sa biblijskim arhanđelom Gavrilom, koji je, prema predanju, kao živa sila bestelesna i jedan od sedmorice serafima najbližih božjem prestolu, učestvovao u nastanku sveta i u borbi protiv palih anđela, predstavnika zlih sila predvođenih Satanailom (Kolo srpskih sestara 2012: 1). Pekićev Gavrilu-Gabrijel ne učestvuje u nastanku svijeta već suprotno – u njegovom razaranju, rušenju, uništenju. On je svjedok uništenja čovječanstva, i jedini preživjeli. Naravno, postavlja se pitanje zbog čega je baš on jedini preživjeli – »On jedini nije ljudski besan, da bi pseće mogao pobesneti. On je jedini apsolutno dobar čovek. Svet sačinjen od takvih ljudi bio bi, razume se, smrt literature koja kao parazit živi na umu« (Pekić 1993: 155).

Posebno značajan za Danielovu priču i njegov dnevnik jeste mit o Kastoru i Poluksu, takozvanim Dioskurima, Zevovim sinovima. Leverkin sebe poistovjećuje, ne bez posebne simbolike, s likom Poluksa koji je, prema mitu, besmrtnan. On bira za sebe tog junaka, dok je Kastor junak iz njegove priče. Danielova fizička smrtnost će se pokazati, dok će mu besmrtnost obezbijediti njegov *Dnevnik* koji će poslužiti autoru kao polazišna osnova za građenje samog romana.

7 Zaključak

Borislav Pekić je »graditelj« izuzetno kompleksnog i razgranatog književnog djela. Njegov opus je žanrovski raznolik, a čine ga: novele, pripovijetke, romani i jedan roman-more. Na primjeru njegovog žanr-romana *Besnilo* pokušali smo da osvijetlimo osnovne poetičke postulate pomoću kojih gradi svoje tekstove. Tako smo o *Besnilu* govorili kao o do kraja žanrovski neodređenom tekstu, u kojem razlikujemo

više pripovjedačkih instanci. Analogno nivoima u naraciji, i u organizaciji prostornih i vremenskih struktura razdvojili smo određene nivoe, pa su za prostor, pored aerodroma, kao centralne prostorne strukture, koji simboliše svijet u malom, karakteristične i druge lokacije na kojima se odvija radnja. Vrijeme dijelimo na subjektivno i objektivno, ali takođe možemo govoriti i o kodu fantastike koji prožima uređenje vremenskih odnosa, budući da se vrijeme u nekim trenucima »briše«, stiče se utisak kao i da ne postoji na aerodromu. Kompozicija je, pak, uređena na principu kruga, gdje se početak stapa s krajem, čak su i naslovi poglavlja isti, što simboliše ponavljanje. Intertekstualnost je posebno izražena, a svi mitovi su reinterpetirani, mitski junaci su dobili svoje »lažne dvojnike«. Dokumentarnost je, još jedanput, pogotovo u obliku *Dnevnika*, iskorištena kao postupak kojim se želi naglasiti vjerodostojnost i istinitost ispriповijedanog. U radu smo pokušali da osvijetlimo osnovne poetičke postulate, pružajući ključ za neka dalja detaljnija istraživanja.

IZVORI I LITERATURA

- Jasmina AHMETAGIĆ, 2001: *Antički mit u prozi Borislava Pekića*. Beograd: Književna reč.
- , 2006: *Antropopeja (Biblijski podtekst Pekićeve proze)*. Beograd: Draslar partner.
- Mihail BAHITIN, 1989: *O romanu*. Beograd: Nolit.
- Radomir BATURAN, 1989: *Romani Borislava Pekića*. Nikšić: NIO »Univerzitetska riječ« Beograd.
- Dragana BOŠKOVIĆ, 2014: *Fantastika u romanu Besnilo Borislava Pekića*. Kulturni Heroj. Pogledano 25. feb. 2017.
- Aleksandar JERKOV, 1992: *Nova tekstualnost*. Podgorica, Nikšić, Beograd: Unireks, Prosveta, Oktoih. 16–17.
- Kolo srpskih sestara, 2012. Pogledano 26. feb. 2017.
- Jurij LOTMAN, 1979: *Struktura umetničkog teksta*. Beograd: Nolit.
- Adrijana MARČETIĆ, 2003: *Figure pripovedanja*. Beograd: Narodna knjiga/Alfa.
- Irina MOCNA, 2009: *Arhetipski sižei, motivi i likovi u antiutopijskoj trilogiji Borislava Pekića*: Beograd: Službeni glasnik, Institut za književnost i umetnost. 505–14.
- Borislav PEKIĆ, 1983: Moje viđenje književnosti: *Književna kritika XIV*. 18.
- , 1993: *Vreme reči*. Beogradski izdavačko-grafički zavod SKZ.
- , 2002: *Besnilo*. Novi Sad: Solaris.
- Petar PIJANOVIĆ, 1992: *Majstori proznih veština (Kiš, Pekić, Kovač)*. Beograd: Književnost, 1–2.
- , 1989: *Poetika romana Borislava Pekića*. Beograd: Prosveta.
- [Gerald PRINCE] Džerald PRINS, 2011: *Naratološki rečnik*. Beograd: Službeni glasnik.
- Tatjana ROSIĆ, 2009: Ponovno pronađeno stanje: *Besnilo Borislava Pekića i motivi apokalipse u savremenoj srpskoj prozi. Poetika Borislava Pekića: Preplitanje žanrova*. Beograd: Službeni glasnik, Institut za književnost i umetnost.
- Milena STOJANOVIĆ, 2004: *Književni vrt Borislava Pekića*. Beograd/Pančevo: Institut za književnost i umetnost, Mali Nemo.

Ala TATARENKO, 2013: *Poetika forme u prozi srpskog postmodernizma*. Beograd: Službeni glasnik.

Boris USPENSKI, 1979: *Poetika kompozicije. Semiotika ikone*. Beograd: Nolit.

POVZETEK

Borisav Pekić je »graditelj« izjemno kompleksnega in raznovrstnega književnega dela. Na primeru žanrskega romana *Steklina* poskušamo osvetliti osnovne poetične postulate, s pomočjo katerih gradi svoja besedila. *Steklina* se izkaže za žanrsko neopredeljiv tekst, v katerem razločimo več pripovednih ravni. Podobno velja za prostorske in časovne strukture; poleg letališča kot osrednje prostorske strukre, ki simbolizira svet v malem, so značilne tudi druge lokacije dogajanja. Čas delimo na subjektivni in objektivni, lahko pa tudi govorimo o kodu fantastike, ki prežema ureditev časovnih odnosov. Čas se v bodočnosti namreč lahko »briše«, ostaja pa vtis, kot da ne bi obstajal na letališču. Kompozicija je urejena po načelu kroga, kjer se začetek združi s koncem. Intertekstualnost je posebej izražena in vsi miti so reinterpretirani, mitski junaki pa so dobili svoje »ponarejene dvojnike«. Dokumentarnost je še enkrat in posebej v obliki *Dnevnika* uporabljena kot postopek, s katerim je poudarjena avtentičnost oz. resničnost pripovedovanega. Ponujamo tudi ključ za nadaljna raziskovanja.

SLAVISTIČNA REVIJA

ISSN 0350-6894 (tisk – print), ISSN 1855-7570 (splet – online).

Zadnja številka

Spletni arhiv

Navodila avtorjem

Naročite revijo

Kolofon

Kolofon / Impressum

Slavistična revija

ČASOPIS ZA JEZIKOSLOVJE IN LITERARNE VEDE
JOURNAL FOR LINGUISTICS AND LITERARY STUDIES

UDK 811.16+821.16.09(05)

Slavistična revija (<http://www.srl.si>) je ponujena pod licenco
Creative Commons, priznanje avtorstva 4.0 international.

Slavistična revija objavlja po načelih odprtega dostopa, kar pomeni, da so vsi članki takoj po objavi dostopni na spletu vsem uporabnikom. Prosta raba in distribucija v različnih medijih sta dovoljeni pod pogojem, da sta avtor in revija ustrezno navedena. Revija avtorjem ne zaračunava ne uredniških stroškov ne stroškov objave in hranjenja na spletu.

Slavistična revija is fully open access journal. All articles are available on the internet to all readers immediately upon publication. Free use and distribution in any medium is permitted, provided the author and the journal are properly credited. No fee is charged to the author or his institution for the editorial expenses and for the publication.

Izdajatelj – Issued by: Slavistično društvo Slovenije

Uredništvo – Editorial board: Aleksandra Derganc, Miran Hladnik (**glavni urednik za literarno vedo in odgovorni urednik – editor in chief for literary studies and executive editor**), Miha Javornik, Nina Mečkovska, Irena Orel, Urška Perenič (**tudi tehnična urednica – technical editor**), Blaž Podlesnik (**tudi spletni urednik – web editor**), Timothy Pogačar, Ivo Pospšil, Durda Strsoglavac, Ada Vidovič Muha (**glavna urednica za jezikoslovje – editor in chief for linguistics**), Andreja Žele.

Časopisni svet – Advisory Council: Marko Jesenšek (Univerza v Mariboru), Janko Kos

Naslov uredništva – Address: Slavistična revija, Aškerčeva 2/II, 1000 Ljubljana, Slovenija.

Račun pri Slavističnem društvu Slovenije: 02083-018125980 (za SR). Naročnina velja do odpovedi. Odpovedi le ob koncu leta. Cena letnika za posameznike 22 €, za člane Slavističnega društva Slovenije 15,50 €, za študente 8,50 €, za inštitucije in knjigarne 33 €, za tujino 35 €.

Annual subscription price: individuals 22 €, members of Slavistično društvo Slovenije 15,50 €, students 8,50 €; institutions and bookstores 33 €; outside of Slovenia 35 €.

Natisnil – Printed by: Birografika Bori, Ljubljana.

Naklada – Circulation: 550 izvodov – 550 copies.

Vključenost Slavistične revije v podatkovne baze – Slavistična revija is indexed/abstracted in: Digitalna knjižnica Slovenije (dLib), DOAJ, Scopus (Elsevier), EBSCO, Cabell's Directories of Publishing Opportunities, Bibliographie Linguistique (BL), European Reference Index for the Humanities (ERIH PLUS), Modern Language Association of America (MLA) Directory of Periodicals (New York), Cambridge Scientific Abstracts (CSA), Linguistic Abstracts (Uni Arizona), ProQuest Online Information Service.

Izhaja s pomočjo subvencije ARRS. / Supported by Slovene Research Agency.

<https://srl.si/443/index.php?id=kolofon>

Spremenjeno / Changed: 28. 1. 2018, 8:12

MAJA SEKULOVIĆ

Biografija

- Rođena je 25. aprila 1986. godine u Podgorici, gdje je završila osnovnu školu i gimnaziju.
- Diplomirala je 2008. godine na Studijskom programu za srpski jezik i južnoslovenske književnosti na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Na istom fakultetu je 2011. godine odbranila magistarski rad iz crnogorske književnosti. Osnovne, specijalističke i postdiplomske studije završila je sa prosječnom ocjenom „A“. Doktorand je na Studijskom programu za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti (pod mentorstvom prof. dr Save Damjanova), gdje je zaposlena kao saradnik u nastavi na grupi književnoteorijskih, kao i predmeta iz književnosti XX vijeka. Pored istaknutog, angažovana je i na SP za srpski jezik i južnoslovenske književnosti (Književnost renesanse i baroka), kao i na Filozofskom fakultetu, SP za obrazovanje učitelja (Uvod u književnost).
- Nakon završetka studija, školske 2007/2008, primila je nagradu od Filozofskog fakulteta za postignute odlične rezultate tokom školovanja. Bila je stipendista Ministarstva prosvjete i nauke Crne Gore na postdiplomskim magistarskim studijama.
- Odradila je jednogodišnji pripravnički staž u Glavnom gradu – Podgorica – Sekretarijatu za kulturu i sport.
- Učestvovala na naučnim skupovima i konferencijama, a objavljuje naučne radove u domaćim i međunarodnim časopisima.
- Predstavnik saradnika u Vijeću Filozofskog, a potom i Filološkog fakulteta, kao i u Asocijaciji saradnika UCG.
- Govori engleski i ruski jezik.

MAJA SEKULOVIĆ

Bibliografija

- Sekulović, Maja: *Poetika Pekićevog žanr-romana 'Besnilo'*, Slavistična revija, br. 2, 2017, 323-339. ISSN 0350-6894 (tisk – print), ISSN 1855-7570 (splet – online), UDK 821.163.4.09-313.2, SCOPUS.
- Sekulović, Maja: *Junaci jednog vremena ili o modelovanju likova u romanu 'Orlovi rano lete'*, u zborniku: „Djetinjstvo, mladost i starost u Ćopićevom stvaralaštvu“, br. 5, ur. Branko Tošović, Institut für Slawistik, Karl-Franzens-Universität/JU Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske, 2016, 205-217. 821.163.41.09 Топић Б. 811.163.41'373 COBISS.RS-ID 6074904
- Sekulović, Maja: *Postmodern Aspects of Mirko Kovač's Novels*; ISSN 2039-2117 (online) ISSN 2039-9340 (print), Mediterranean Journal of Social Sciences, MCSER Publishing, Rome-Italy, Vol 5 No 16, July 2014, Doi:10.5901/mjss.2014.v5n16p670, 670-674.
- Sekulović, Maja: *Principi organizacije vremenske ravni u romanu 'Hodočašće Arsenija Njegovana'*, Folia Linguistica et Litteraria, broj 1 i 2, Filozofski fakultet, Nikšić, decembar 2010, 221-232. UDK 821.163.4.09-21
- Sekulović, Maja: *Poetika romana 'Povratak Filipa Latinovića' (I)*, Sveske, godina XX, broj 95, Mali Nemo, Pančevo, mart 2010, 76-82. UDK 821.163.42.09-31 Krleža M.
- Sekulović, Maja: *Poetika romana 'Povratak Filipa Latinovića' (II)*, Sveske, godina XX, broj 96, Mali Nemo, Pančevo, jun 2010, 79-85. UDK 821.163.42.09-31 Krleža M.
- Sekulović, Maja: *Organizacija prostorno-vremenskih struktura u noveli 'Uspenje i sunovrat Ikara Gubelkijana'*, časopis Sveske, godina XIX, broj 94, Mali Nemo, Pančevo, decembar 2009, 76-80. UDK 821.163.41.09-32 Pekić B.
- Sekulović, Maja: *Četiri strane svjetske književnosti*, izvještaj sa promocije knjiga akademika Radomira V. Ivanovića, Riječ br. 6, 221-224, Filozofski fakultet, Nikšić, 2012.
- Sekulović, Maja: *Njegošev poetski univerzum*, proslava Njegoševog jubileja u Bijelom Polju (izvještaj), Riječ br. 10, 309-310, Filozofski fakultet, Nikšić, 2013.

ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Име и презиме	Сава Дамјанов
Година и место рођења	1956. Нови Сад
Звање	Редовни професор
e-mail/web site	koderdam@nscable.net ; http://www.ff.uns.ac.rs/fakultet/ljudi/fakultet_odseci_srpska_knjizevnost_sava_damjanov.html
Телефон	
Универзитет, факултет, организациона јединица	Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Одсек за српску књижевност
Област и ужа специјалност	Филологија, наука о књижевности-историја српске књижевности

СТРУЧНА БИОГРАФИЈА – ДИПЛОМЕ

ОСНОВНЕ СТУДИЈЕ	
Година	1975-1980.
Место	Нови Сад
Институција	Филозофски факултет
Наслов дипломског рада	дипломски испит се полагао усмено
Област	Српска књижевност и језик
МАГИСТАРСКЕ СТУДИЈЕ	
Година	1980-1982.
Место	Нови Сад
Институција	Филозофски факултет
Наслов тезе	Фантастика у књижевности српског предромантизма
Област	Филолошке науке
ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА	
Година	1996.
Место	Нови Сад
Институција	Филозофски факултет
Наслов дисертације	Рецепција дела Ђорђа Марковића Кодера у српској књижевности
Област	Филолошке науке

СТРУЧНА БИОГРАФИЈА – ЗВАЊА

Година избора (реизбора)	Наставно-научна звање
1983.	асистент-приправник
1986.	асистент
1996.	доцент
2001.	ванредни професор
2006.	редовни професор

СТРУЧНА БИОГРАФИЈА – УСАВРШАВАЊЕ

(стручно усавршавање у земљи и иностранству, студијски боравци, гостујући професор)

Година и трајање	Институција и област
1990. три месеца	Гете Институт у Фрајбургу, филологија
2001/2002. зимски семестар	Филолошки факултет у Гибингену, наука о књижевности
2014. месец дана	Филозофски факултет у Љубљани, компаративистика

НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

Година	Назив награде/признања
1978.	Бранкова награда Матице српске
1988.	Награда СИЗ културе Војводине
1990.	Захарије Орфелин
1995.	Најбоља књига године ДКВ

2003.
2011.
2013.

Лаза Костић
Госпођин вир
Сретен Марић

КРАТКА СТРУЧНА БИОГРАФИЈА

Ради на Филозофском факултету у Новом Саду као редовни професор на Одсеку за српску књижевност: предаје Српску књижевност 19. века и Креативно писање, а на докторским студијама Културу постмодернизма. Од школске 2003/4. до школске 2006/7. био је руководиоца је магистарских студија на Одсеку за српску књижевност. У оквиру докторских студија ангажован је као предавач или ментор на домаћим и страним универзитетима (Београд, Ниш, Никшић, Љубљана, Загреб, Лисабон, Бордо, Венеција, Краков, Сегедин, Мелбурн).

Пише прозу, књижевнокритичке и књижевноисторијске радове. Његова научна истраживања усмерена су пре свега ка фантастичкој књижевности, еротским и језичко- експерименталним слојевима у српској традицији, теорији рецепције, постмодернизму, као и ка компаративистици. Приређивао је за штампу текстове српских писаца 18, 19. и 20. века. Током деведесетих година уређивао је часопис за светску књижевност «Писмо» и «Свети Дунав» - магазин посвећен средњоевропској култури. Уредник је «Библиотеке српске фантастике», едиције «Новосадски манускрипт» (издавач Градска библиотека Новог Сада), као и антологијске библиотеке „Десет векова српске књижевности“ код Издавачког центра Матице српске (од 2009). Био је члан жирија Бранкове награде Матице српске од 1987. до 2004 (и његов председник од 1992. године). Оснивач међународног књижевног фестивала „Прозефест“ (у Новом Саду, 2007. године) и награде „Милован Видаковић“ (од 2008) која се на њему додељује за животно дело. Био је председник Управног одбора Градске библиотеке у Новом Саду (2005-2008) и члан Управног одбора Српског књижевног друштва (2010-2012). Члан је Управног одбора Матице српске (од 2008) и председник Управног одбора Стеријиног позорја (од 2012).

Говори, немачки, енглески и руски језик.

Поред бројних текстова у домаћој и страниј периодици, објавио је следеће књиге:

Истраживање Савршенства (роман), Београд 1983; *Граждански еротикон* (антологија), Ниш 1987; *Корени модерне српске фантастике* (студија), Нови Сад 1988; *Колачи, Обмане, Нонсенс* (приче), Београд 1989; *Шта то беше млада српска проза?* (есеји и критике), Београд 1990; *Причке* (проза), Београд 1994; *Нова (постмодерна) српска фантастика* (антологија), Београд 1994; *Кодер: историја једне рецепције* (студија), Београд 1997; *Повести различне: лирске, епске, но највише неизрециве* (приче), Нови Сад 1997; *Глосолалија* (изабране и нове приче), Нови Сад 2001; *Ново читање традиције* (књижевноисторијски огледи), Нови Сад 2002.; *Нови Сад-земљи рај* (хрестоматија, у коауторству са Л. Мустеданагић), Панчево 2003; *Нови Сад-земљи рај I-II* (хрестоматија, у коауторству са Л. Мустеданагић), Панчево 2004; *Антологија сербској постмодерној фантастики* (на украјинском), Лавов, 2004, *Постмодерна српска фантастика* (антологија), Нови Сад 2004; *Граждански еротикон* (антологија-друго, допуњено и илустровано издање), Нови Сад 2005; *Ремек-делца* (приче), Београд 2005, *Ерос и По(р)нос* (есеји, прикази, мистификације), Београд 2006, *Историја као Апокриф* (роман), Нови Сад 2008, *Апокрифна историја српске (пост)модерне* (есеји), Београд 2008, *Порно-литургија Архиепископа Саве* (приче), Нови Сад-Зрењанин 2010, *Итика Јерополитика@VUK*, Нови Сад 2014.

ДАМЈАНОВ: *СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ ИСКОСА* (изабрани књижевноисторијски и књижевнокритички радови), **књига 1-5**, „Службени гласник“, Београд 2011-2012:

Књига 1: **ВРТОВИ НЕСТВАРНОГ** (огледи о српској фантастици)

Књига 2: **ВЕЛИКИ КОД: ЂОРЂЕ МАРКОВИЋ КОДЕР** (студија и есеји)

Књига 3: **СРПСКИ ЕРОТИКОН** (еротографија у српској књижевности)

Књига 4: **НОВА ЧИТАЊА ТРАДИЦИЈЕ 1-3** (књижевноисторијски огледи)

Књига 5: **ШТА ТО БЕШЕ СРПСКА ПОСТМОДЕРНА?** (есеји и критике)

Његови текстови превођени су на енглески, француски, немачки, руски, пољски, чешки, мађарски, словачки, русински, украјински, бугарски, словеначки и македонски језик. Заступљен је у антологијама савремене српске прозе. У зимском семестру 2001/2002. предавао је на катедри за славистику Универзитета у Тибингену (Немачка); држао је предавања и на Универзитетима у Регенсбургу, Фрајбургу, Берлину, Халеу, Триру, Гетингену, Бону, Торину, Венецији, Кракову, Вроцлаву, Варшави, Гањску, Лођу, Ополу, Сосновјецу, Великом Трнову, Љубљани, Скопју, Будимпешти, Кијеву и Лавову. Учесник је многих међународних књижевних и научних симпозијума у земљи и иностранству.

Његова *Антологија српске постмодерне фантастике* проглашена је 2004. године за најбољу страну књигу у Украјини. Библиографија приказа или есеја о његовим књигама, као и интервјуа у домаћим и страним часописима броји више од две стотине јединица.

ИНДЕКС НАУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

A1

ИНДЕКС ЦИТИРАНОСТ НАУЧНИХ РАДОВА (без аутоцитата)

Dokument izdala Biblioteka Matice srpske, Referalni centar, 16. septembar 2014. , ime fajla 0026DS-I. Citiranost poslatih radova za period od 1979. do septembra 2014. godine u Indeksima naučnih citata (Printeditions, CDitions, WoS: SCI-expanded 1996-Sep2014, Social Sciences Citation Index (SSCI)--1996-Sep2014, Arts & Humanities Citation Index (A&HCI)--1996-Sep2014, Conference Proceedings Citation Index- Science (CPCI-S)--2001-Sep2014, Conference Proceedings Citation Index- Social Science & Humanities (CPCI-SSH)--2001-Sep2014).

U periodu od 1979. do septembra 2014. godine ukupan broj citata je 5.

Arts & Humanities Citation Index 1979-1995 (4 = 4C + 0S)

BEKIC T	SRPSKO GRADJANSKO PESN 1988	1C	
VASILEV C	JAHRB VOLKS	35	208
90			

BEKIC-T-SRPSKO-GRANDANSKO-PE-1988	1C
--	-----------

Authors: Jason-H
Title: Literature, Letters, Verbal Texts - What Is It We Are Dealing with
Full source: FABULA 1992, Vol 33, Iss 3-4, pp 207-244
Language: English
Document type: Article

DAMJANOV-S-Z-SLAWISTIK-1993-V38-P475	1C
---	-----------

Authors: Burghart-D
Title: Ars-Memoriae and Ars-Combinatoria in Postmodernism - On the Example of Pavic,M. (Serbian Postmodern Literature)

Full source: WELT DER SLAVEN-HALBJAHRESSCHRIFT FUR SLAVISTIK 1995, Vol 40, Iss 2, pp 341-351
Language: German
Document type: Article

DAMJANOV-S-Z-SLAWISTIK-1993-V38-P475	1C
---	-----------

Authors: Jonscher-B
Title: The Narrator in the Works of Kis,Danilo (1935-1989) (Serbian Writer)

Full source: ZEITSCHRIFT FUR SLAWISTIK 1995, Vol 40, Iss 2, pp 157-167
 Language: German
 Document type: Article

WoS (1 = 1C + 0S)

Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED) --1996-Sep2014
 Social Sciences Citation Index (SSCI) --1996-Sep2014
 Arts & Humanities Citation Index (A&HCI) --1996-Sep2014
 Conference Proceedings Citation Index- Science (CPCI-S) --2001-Sep2014
 Conference Proceedings Citation Index- Social Science & Humanities (CPCI-SSH) --2001-Sep2014

DAMJANOV S

KORENI MODERNE SRPSK 1988 1C

1. Apocryphal History of Serbian Pre-Romantic Religious Epics

By: Erakovic, Radoslav

SLAVISTICNA REVIJA Volume: 58 Issue: 2 Pages: 233-240 Published: APR-JUN 2010

View AbstractView Abstract

(from Web of Science Core Collection)

Srpski citatni indeks:

1. Zbornik Matice srpske za književnost i jezik, 2013, vol. 61, br. 1, str. 149-174

Burleska gospodina Peruna boga groma Rastka Petrovića - miturgija i fantastična imaginacija

Šarović Marija (Damjanov, S. (1988) Koreni moderne srpske fantastike. Novi Sad: Matica srpska)

2. Teatron, br. 164-165, str. 113-124, 2013

Folklori motiva vampira u savremenoj srpskoj drami

Bjelić Aleksandra

(Damjanov, S. (1988) Koreni moderne srpske fantastike. Novi Sad: Matica srpska)

3. Zbornik Matice srpske za književnost i jezik, 2013, vol. 61, br. 1, str. 55-73,

Klasicistički elementi u poeziji Jovana Hristića

Avramović Marko (Damjanov, S. (2008) Apokrifna istorija srpske (post)moderne - novo čitanje tradicije 2. Beograd: Službeni glasnik)

Списак резултата M41 и M42 Научна књига и монографија националног значаја – научна дела која су јавно позитивно оцењена од стране признатих научних радника једне земље.	Број (укуп но: 11)	Укупан М (број бодова: 69)
<p>M41</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Корени модерне српске фантастике, Матица српска, Нови Сад, 1988. M41 (7) 2. Кодер: историја једне рецепције, Просвета, Београд, 1997. M41 (7) 3. Вртови нестварног: огледи о српској фантастици, Службени гласник, Београд, 2011. M41 (7) 4. Велики код: Ђорђе Марковић Кодер, Службени гласник, Београд, 2011. M41 (7) 5. Српски еротикон, Службени гласник, Београд, 2011. M41 (7) 6. Нова читања традиције I-III, Службени гласник, Београд, 2012. M41 (7) 7. Шта то беше српска постмодерна? Службени гласник, Београд, 2012. M41 (7) <p>M42</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Šta to beše "mlada srpska proza", Književna zajednica Novog Sada, 1990. M42 (5) 9. Ново читање традиције, Дневник, Нови Сад, 2002. M42 (5) 10. Eros i po(r)nos, Narodna knjiga, Beograd 2006. (299 стр.) M42 (5) 11. Апокрифна историја српске (пост)модерне, Службени гласник, Београд 2008. (221 стр.) M42 (5) 		

Списак резултата M21 и M22- Рад у водећем часопису међународног значаја. Водећи међународни часопис је онај који се налази у првих 50% часописа са Листе СЦИ по категоријама наука/области. Преосталих 50% часописа са Листе СЦИ, као и нови часописи (основани пре 3-5 година), односно часопис који се издаје у земљи и који има међународну редакцију састављену од научника из најмање пет земаља и има међународну рецензију, а издаје га међународна научна институција или водећа национална институција и припада категорији M21Им22.	Број (укуп но: 2)	Укупан М (број бодова: 10)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Die zeitg Össische (postmoderne) serbische Prosa und Phantastik. – Zeitschrift fur Slawistik, Akademie Verlag GMBH, 38/93, 3, 475-482. Zeitschrift fur Slawistik is indexed/abstracted in: AHCI and SSCI M 22 (5) 2. Srbska postmoderna proza na koncu 20. stoletja. – Slavistična revija, letnik 50, številka 4, 2002, str. 475-479. Slavistična revija is indexed/abstracted in: AHCI and SSCI M 22 (5) 		

Списак резултата M24 - Рад у часопису међународног значаја. Међународне часописе и друге наводе рангирати (коэффициент Р) (према ScienceCitation *Index-у (JournalCitation Report) односно према категоризацији радова, верификованих од стране одбора Министарства.	Број (укупно: 3)	Укупан М (број бодова: 12)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Стеријин приказ прве песничке збирке Бранка Радичевића. – Зборник Матице српске за књижевност и језик. – 44, 1-3/96, 81-84. М 24 (4) 2. Arspoetica српског класицизма у европском контексту. - Зборник Матице српске за књижевност и језик. - 51, 3/ 2002 (2003!), 595-601. М 24 (4) 3. Милорад Павић. – Зборник Матице српске за књижевност и језик, 58, 2/2010, 447-451. М24 (4) 		

	(укупно: 3)	(број бодова: 27)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Die Ars poetica des serbischen Klassizismus im europäischen Kontext (18. und 19. Jahrhundert)).- Deutschland – Italien und die slavische Kultur der Jahrhundertwende: Phänomene europäischer Identität und Alterität, Universität Trier, 2005. М 31(3) 2. Да ли постоји кратка прича? XXXII научна конференција на XXXVIII међународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Универзитет "Св. Кирил и Методиј", Међународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Скопје, 2006, [279]-282. М 31(3) 3. Лаза Костић - модерна – постмодерна, ЛАЗА Костић : 1841-1910-2010 / уредник Љубомир Симовић. - Београд : САНУ, 2011, 373-380.М 31 (3) 4. Čitanje kao egzil. – U čast Pera Jakobsena : zbornik radova / priredili Dejan Ajdačić, Persida Lazarević Di Đakomo. – Beograd, 2010, 555-560. М 31 (3) 5. Fantastika u delu Stefana Mitrova Ljubiše, Međunarodni naučni skup (istorija-kultura-priroda), Zbornik radova, Petrovac na moru / Sveti Stefan, 2001, str. 78-81. М 31 (3) 6. Читалац Милован Глишић. – Глишић и Домановић : 1908-2008 / уредник Светлана Велмар-Јанковић. - Београд : САНУ, 2009, 499-503. М 31 (3) 7. Антиутопијски почеци модерне српске фантастике (Зборник радова са међународног научног скупа „Словјанска фантастика“). – Кијвски национални универзитет имени Тараса Шевченка, Кијв, 2012, [II-XIV] М 31(3) 8. Како би Доситеј читао Вука? - Зборник радова. Међународни научни скуп „Доситеј Обрадовић у српској историји и култури“ [Београд, манастир Крушедол, Нови Сад], 13-15. октобар 2011; [организатори] Задужбина "Доситеј Обрадовић" [и] Матица српска [и] САНУ ; уредник Душан Иванић. - Београд : Задужбина "Доситеј Обрадовић", 2013, 213-220. М 31(3) 9. Јаков Игњатовић, тумач српске књижевности (Зборник радова са међународног научног скупа „Сто педесет година од доласка Јакова Игњатовића у Даљ [1863-2013]“). – Културни и научни центар „Милутин Миланковић“ - Министарство културе Републике Хрватске, Даљ, 2014, стр. 63-69. М31 (3) 		

НАПОМЕНА: Међународни научни скуп је онај који организује регистровано научно удружење или регистрована научна институција, има међународну селекцију и рецензију одабраних радова и један од светских језика за саопштавање и публикавање радова. Ово важи како за скупове у земљи, тако и за скупове ван земље.

Уџбеници	Број: 4
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вртови нестварног: огледи о српској фантастици, Службени гласник, Београд, 2011. (уџбеник/помоћно наставно средство за обавезни предмет <i>Српски класицизам и предромантизам</i> на акредитованом програму основних студија Одсека за српску књижевност Филозофског факултета у Новом Саду) 2. Велики код: Ђорђе Марковић Кодер, Службени гласник, Београд, 2011.(уџбеник/помоћно наставно средство за обавезне предмете <i>Српски романтизам и Српски симболизам и рана модерна</i>, на акредитованом програму основних студија Одсека за српску књижевност Филозофског факултета у Новом Саду) 3. Нова читања традиције I-III, Службени гласник, Београд, 2012. (уџбеник/помоћно наставно средство за обавезне предмете <i>Српски класицизам и предромантизам, Српски романтизам, Српски реализам и Српски симболизам и рана модерна</i>, на акредитованом програму основних студија Одсека за српску књижевност Филозофског факултета у Новом Саду) 4. Шта то беше српска постмодерна? Службени гласник, Београд, 2012.(уџбеник/помоћно наставно средство за изборни предмет <i>Павићна</i> на акредитованом програму докторских студија Филозофског факултета у Новом Саду) 	

<p>Списак резултата М51 - Рад у водећем часопису националног значаја, који издаје национално научно удружење или институција. Редакција је састављена од познатих научних радника, редовно излази, има размену са 10 земаља у свету, има рецензију од 2 (два) еминентна рецензента и испуњава стандарде прописане условима Народне библиотеке Србије (извод и кључне речи на једном од светских језика, резиме на једном од светских језика ISBN и UDC број, категорију рада). Свака област науке дефинише 1 (један), евентуално 2 (два) часописа категорије »водећи национални часопис«</p>	<p>Број (укупно: 5)</p>	<p>Укупан М (број бодова: 15)</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Еладије као Фауст. – Зборник Матице српске за славистику, 35 /88, 61-67. М 51 (3) 2. Dositejevi snovi, Dositej Obradović - čovek i delo među narodima, Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 19/2, Beograd 1990, 193-199.М 51 (3) 3. Sveto pismo kao predložak religioznog ера srpskih predromantičara, Naučni sastanak slavista u Vukove dane, 26/2, Beograd 1996, 193-198.М 51 (3) 4. Зашто српска књижевност нема Раблеа? - Међународни састанак слависта у Вукове дане, књ.35/2, Београд 2006, стр. 343-347. М 51 (3) 5. Док ја пишем, постмодерна се дешава. – Наслеђе, вол. 7, бр. 16, 2010, стр. 75-81 М51 (3) 		

УЧЕШЋЕ НА ПРОЈЕКТИМА МЕЂУНАРОДНОГ ЗНАЧАЈА И НА ВИШЕГОДИШЊИМ ПРОЈЕКТИМА

<p>Списак пројеката</p>	<p>Број <u>5</u> (пет)</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Жанрови у српској књижевности-порекло и поетика облика</i>,Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду - Министарство за науку, технологију и развој (Република Србија); врста пројекта: ОИ (1867), период: 2001-2005. 2. <i>Религиозни епови српских предромантичара</i>,Носилац пројекта: Матица српска (Нови Сад), врста пројекта: ОИ,период: од 2002. године. 3. <i>Синхрониско и дијахрониско изучавање врста у српској књижевности</i>,Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду - Министарство за науку, технологију и развој (Република Србија); врста пројекта: ОИ (148009); период: 2006-2010. 4. <i>Аспекти идентитета и њихово обликовање у српској књижевности</i>,Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду - Министарство просвете и науке (Република Србија); врста пројекта: ОИ (178005); период: од 2011. 5. <i>Фрушка гора у књижевности</i>,Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду - Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој; врста пројекта: ОИ (114-451-1863/2011); период: од 2011. 	

ВОЂЕЊЕ ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА

<p>Списак докторских дисертација</p>	<p>Број <u>6</u> (шест)</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Поетика и естетика Његошевих малих умотвора</i> (кандидат: мр Весна Вукићевић Јанковић); дисертација одбрањена: 2005. (Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду). 2. <i>Религиозни еп српског предромантизма</i>(кандидат: мр Радослав Ераковић) дисертација одбрањена:2007.(Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду). 3. <i>Живот и књижевно дело Милице Стојадиновић Српкиње</i> (кандидат: мр Радмила Гикић Петровић), дисертација одбрањена:2010.(Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду). 4. <i>Комедија у Срба пре Јована Стерије Поповића</i> (кандидат: мр Исидора Поповић) дисертација одбрањена:2013.(Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду). 5. <i>Прозно дело Владана Ђорђевића</i>(кандидат: мр Љиљана Костић), дисертација одбрањена: 2013. (Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду). 6. <i>Еротграфија у српској књижевности 18. и 19. века</i> (кандидат: ма Весна Малбашки), дисертација одбрањена:2014.(Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду). 	

УРЕЂИВАЊЕ ЧАСОПИСА

Списак уређивања часописа	Број	3 (три)
1. „Писмо“-часопис за светску књижевност 2. „Свети Дунав“-часопис за средњоевропску културу 3. „Свеске“ Матице српске		
НАПОМЕНА: Назив часописа, Улога (уредник, коуредник, члан уређивачког одбора, рецензент), Године од-до, Класа часописа (међународни или домаћи)		

РЕЗУЛТАТИ УМЕТНИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА

Најзначајнији уметнички пројекти/радови	Година
1. Оснивач „Прозефеста“ – међународни фестивал прозе у Новом Саду	2006.
2. „Играјмо Раблеа“: сценски пројекат	1996.

РЕЗУЛТАТИ ПЕДАГОШКОГ РАДА

Предавања	Наставни предмети - курсеви	Година
На матичном факултету (Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду)	Студијски програм: Српска књижевност и језик 1. Назив предмета: Српски барок, класицизам и предромантизам (5. семестар основних академских студија). Статус предмета: обавезни. 2. Назив предмета: Српски романтизам (6. семестар основних академских студија). Статус предмета: обавезни. 3. Назив предмета: Српски реализам (7. семестар основних академских студија). Статус предмета: обавезни. 4. Назив предмета: Српски симболизам и рана модерна (8. семестар основних академских студија). Статус предмета: обавезни 5. Назив предмета: Креативно писање прозе (7. семестар основних	Наставни предмети се изводе током сваке школске године, у складу са акредит. студијским програмом “Српска књижевност и језик” и Програмом докторских студија.

	академских студија). Статус предмета: изборни Програм докторских студија (модул: Језик и књижевност) 1. Назив предмета: Павић. Статус предмета: изборни.	
На другом универзитету (назив и седиште институције)	Универзитет у Нишу, Филозофски факултет Назив курса ((МА студије): српска постмодерна	
На страном универзитету (назив и седиште институције)	Филолошки факултет, Универзитет у Тибингену (Немачка): Назив курса: Историја српске књижевне фантастике (основне студије славистике)	
Остало		

**УЧЕШЋЕ У РАЗВОЈУ ДЕЛАТНОСТИ ВИСОКОГ ОБРАЗОВАЊА,
 НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ, ОДНОСНО, УМЕТНИЧКОГ СТВАРАЛАШТВА И
 РАДУ ПОСЛОВОДНИХ И СТРУЧНИХ ОРГАНА И ОРГАНИЗАЦИЈА**

	Назив органа или тела
На матичном факултету	1.Члан Наставно-научног већа
	2.Члан Савета Факултета
	3.Секретар научних пројеката Одсека за српску књижевност
	4.Руководилац магистарских студија српске књижевности
На нивоу Републике, територијалне аутономије или локалне самоуправе	1.Председник Управног одбора Градске библиотеке у Новом Саду (2004-2008)
	2.Председник Управног одбора Стеријиног позорја (од 2012)
	3.Члан управног одбора Матице српске (од 2008)
	4.
На дужности органа пословођења	1. Студент-продекан Филозофског факултета у Новом Саду (1979-1981)
	2.
	3.
	4.

Универзитет у Новом Саду
Трг Доситеја Обрадовића 5
21000 Нови Сад
Србија, СЦГ

University of Novi Sad
Trg Dositeja Obradovica 5
21000 Novi Sad
Serbia, SCG

Tel: +381 (0)21 4852000, 4852020 • Fax: +381 (0)21 450-418 • E-mail: rektorat@uus.ns.ac.yu • http://www.uu.ns.ac.yu

Број: 04-28/157
16.11.2006 године

На основу члана 48. став 3. тачка 6. и члан 65. Закона о високом образовању («Службени гласник РС» бр. 76/2005. годину) и члана 73. тачка 5, и члана 136. тачка 9. Статута Универзитета (Савет Универзитета, 3. октобар 2006.) и Одлуке Наставно-научног већа Универзитета од 16. новембра 2006. године, доносим

РЕШЕЊЕ

о избору у звање наставника Универзитета у Новом Саду

др Савла Дамјиновић бира се у звање редовног професора Универзитета у Новом Саду, за ужу научну област Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности.

На основу овог решења декан са именованим закључује Уговор о раду.

Ово решење ступа на снагу даном истека времена на које је именовани изабран у прелазно звање и након закључивања Уговора о раду из става 2. овог решења.

Образложење

Након спроведеног поступка у складу са Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Новом Саду, Веће је размотрило и прихватило Одлуку о утврђивању предлога за избор у звање и заснивање радног односа Изборног већа Филозофског факултета од 3.07.2006. године и закључке Стручног већа за филозошке науке и журналистику од 3.07.2006. године и 11.10.2006. године и донело одлуку као у диспозитиву.

На основу напред наведеног донето је решење као у диспозитиву.

Ово решење декан ће уручити именованом приликом потписивања Уговора о раду.

РЕКТОР УНИВЕРЗИТЕТА

Радмила Маринковић-Недучић

PROF. DR VESNA VUKIĆEVIĆ JANKOVIĆ

Biografija

Vesna Vukićević Janković rođena je na Cetinju 21.03.1973. godine. Osnovnu školu i Gimnaziju „Slobodan Škerović“ završila je u Podgorici. Diplomirala je ne 1996. godine na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, na Odsjeku za srpskohrvatski jezik i jugoslovensku književnost. Postdiplomske magistarske studije završila je na Filološkom fakultetu u Beogradu, odbranivši magistarski rad pod nazivom *Odnos privatnog i javnog u Njegoševoj prepisci* (17. januara 2001. godine). Doktorsku disertaciju *Poetika i estetika Njegoševih malih umotvora (prilog genologiji, poetologiji i versologiji)* odbranila je na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu (2005. godine).

Na Filozofskom fakultetu u Nikšiću radi od zimskog semestra studijske 2006/07. godine. U zvanje docenta izabrana je 2009, a u zvanje vanrednog profesora 2015. godine. Predsjednik je Komisije za doktorske studije Filološkog fakulteta od 2015. godine.

U brojnim studijama i ogledima obrađuje teme iz crnogorske i drugih južnoslovenskih književnosti (od renesanse do književnih teorija XX vijeka). Oblast proučavanja joj je u širokom rasponu od književne istorije i poetike do komparativnih i interkulturalnih proučavanja. Autor je tri monografije iz oblasti njegošologije - *Njegoševi pismopisi* (2002), *Njegoševi umotvori* (2006) i *Njegošev poetski univerzum – Mogućnosti tumačenja* (2012), kao i brojnih naučnih i stručnih radova.

Bibliografija

- **Naučni radovi objavljeni u međunarodnim časopisima indeksiranim u bazama A&HCI i Scopus:**
- Vesna Vukićević-Janković, *Mirko Kovač's Narrative Alloy* (Biography of Malvina Trifković), *Primerjalna književnost / Comparative literature*, Slovensko društvo za primerjalno književnost / Slovenian Comparative Literature Association, letnik 40, št 3, Ljubljana, 2017, str. 115-131. ISSN 0351-1189. A&HCI
- Vesna Vukićević-Janković, *Lik Blažene Ozane kotorkinje kao kulturalnomemorijski kod*, *ANNALES · Ser. hist. sociol.* (Anali za istrske in mediteranske študije - *Annali di Studi istriani e mediterraneei - Annals for Istrian and Mediterranean*

Studies), 27 (2), 2017., str. 429-438. ISSN 1408-5348. DOI 10.19233/ASHS.2017.30 A&HCI

- Vesna Vukićević-Janković, *Estetika i poetika u Andrićevim Znakovima pored puta*, Filozofska istraživanja, br. 146, God. 37 (2017), Sv.2, str. 349–364. ISSN 0351-4706. doi: 10.21464/fi37211 A&HCI
- Vesna Vukićević-Janković, *Prostorska semantika Prekletega dvorišča*, Slavistična revija, pp. 311–318, Slavistična revija, letnik 63/2015, št. 3, julij–september. ISSN 0350-6894 (tisk – print), ISSN 1855-7570 (splet – online) Scopus
- Vesna Vukićević-Janković, *Athlantis – Anthropological Epic Poem of Borislav Pekić*, Studi Slavistici [S.I.] – Rivista dell'Associazione Italiana degli Slavisti (A.I.S.), Firenze University Press, X, 2013 pp. 193-203, ISSN 1824-7601. (print); ISSN 1824-7601 (online). Dx.doi.org/10.31.128/Studi Slavis-14141 Scopus

- **Selektivna bibliografija**

- **Monografije**

- *Njegoševi pismopisi (doprinosa epistolografiji)*, ITP «Zmaj», Novi Sad, 2002. godine; urednik: akademik Radomir V. Ivanović, 148 str. /ISBN 86-489-0349-1/
- *Njegoševi umotvori (doprinosa poetici i estetic)*, ITP «Zmaj», Novi Sad, 2006. godine; urednik: akademik Radomir V. Ivanović, 289 str. /ISBN 86-489-0519-2
- *Njegošev poetski univerzum – Mogućnosti tumačenja*, Biblioteka Puls, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva - Podgorica, Podgorica, 2012, ISBN 978-86-303-1731-6, 260 strana.
- **Dio naučne monografije izdate kod nas (i u okruženju) čiji su izdavači nacionalne akademije nauka i državni univerziteti i dio knjige studijskog karaktera**
- *Traganje za granicama tumačenja - Risto Ratković, Dušan Kostić i Mihailo Lalić Radomira V. Ivanovića*, u knjizi: *Kritika kritike*, priredio dr Miloš Đorđević, Filozofski fakultet Novi Sad – Zmaj, 2010, str. 77-86, ISBN 978-86-489-0672-4.
- *Njegoševi susreti sa Venecijom*, u knjizi: *Venecija i slovenske književnosti* - priredili Dejan Ajdačić (Kijev) i Persida Lazarević Di Đakomo (Pesara), recenzenti: Jovan Delić (Univerzitet u Beogradu), Maria Rita Leto (Università degli Studi “G. d’Annunzio” Pescara – Chieti, Italia), Alla Tatarenko (Львівський Національний Університет імені Івана Франка, Україна); SlovoSlavia – Beograd (con i contributi del Dipartimento di Studi Comparati e Comunicazione Interculturale dell’Università degli Studi “G. d’Annunzio” di Chieti – Pescara e del Ministero dell’Istruzione, dell’Università e della Ricerca (Fondi FARS), Italia), 2011, str. 295-306, ISBN 978-86 – 87807-03-7.

- *Simbolične emanacije Sunca i Mjeseca u Njegoševoj poeziji*, Il SoleLuna presso gli slavi meridionali. *Slavica* (Collana di studi slavi diretta da Giovanna Brogi Bercoff e Mario Enrietti, a cura di Ljiljana Banjanin, Persida Lazarević Di Giacomo, Sanja Roić, Svetlana Šeatović. Alessandria: Edizioni dell'Orso. 2017, pp. 303-317. ISBN 978-88-6274-767-7.
- **Naučni radovi objavljeni u časopisima sa međunarodnom distribucijom**
- *Mitska estetika Njegoševih umotvora /Mythical aesthetics of Njegoš's brain producers/*, Vesna Vukicevic Jankovic, Montenegro; *Nova Istra* – časopis za književnost, kulturološke i društvene teme, god. XI; sv. XXXIV, jesen – zima 2006, Pula, 2006, str. 189-200. /ISSN 1331 – 0321/
- *Njegoševa mitopoetika – pogled iskosa, Stanje stvari* – časopis za različite vidove umetničkog izražavanja, br. 11, Novi Sad, zima 2005, str. 149-156. /ISSN 1450 - 8737
- *Imagološki dodiri Petra II Petrovića i Vasilija Subotića, Stanje stvari* – časopis za različite vidove umetničkog izražavanja, br. 11, Novi Sad, 2005, str. 157-162. /ISSN 1450 -8737/
- *Književna kritika u svijetlu savremenih proučavanja, Vaspitanje i obrazovanje* - časopis za pedagošku teoriju i praksu, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 4/2006, str. 79-92, /ISSN 0350 -1094/
- *Fantastički kodovi u kotorskom pjesništvu renesanse i baroka, Vaspitanje i obrazovanje* - časopis za pedagošku teoriju i praksu, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 4/2008, str.21-30; /ISSN 0350 -1094/
- *Njegoševa diplomatska epistolografija, Matica-časopis za društvena pitanja, nauku i kulturu*, broj 36, godina IX,zima 2008, Cetinje – Podgorica, 2008, str. 193-240. /ISSN 1450-9059/
- *Transformacija i transfiguracija globalnih simbola u u Njegoševoj poeziji*, Riječ, Nova serija,broj 1, Institut za jezik i književnost Filozofskog fakulteta, Nikšić, 2009, str. 109-132, ISSN 0354-6039
- *Njegoševi putevi ka Luči mikrokozma*, u *Njegošev zbornik Matice srpske*, br. 1, Novi Sad, 2010, str.221-245, ISSN 1821-4843, UDC 821.163.41-1.09
- *Narativne sfere Pekićeve „Atlantide”*, Riječ, Časopis za nauku o jeziku i književnosti, Nova serija, br. 6, 2011, Nikšić, 2011, str. 91-104, ISSN 0354-
- *Deconstructive treatment of the Christian religion and Humanist values in Bulatović's novel / Dekonstrukcija religijskih i deformacija humanističkih vrijednosti u naraciji Miodraga Bulatovića*, Serbian Studies Research, NURSS, God. 3 , br. 1, Mala knjiga, Novi Sad, 2012, str. 137-149, ISSN 2217-5210

- *De/kon/strukcija individualne i kolektivne memorije u Pekićevom antropološkom epusu, Pismo – časopis za jezik i književnost, X/1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2012, str. 174-187, ISSN 1512 -9357*
- *Zogović i Njegoševa eksplicitna poetika, Riječ - časopis za nauku o jeziku i književnosti, Nova serija, br. 10, Nikšić, 2013, 219-231. ISSN 0354-6039*
- **Radovi objavljeni u zbornicima sa konferencija**
- Vesna Vukićević Janković, *Odnos prema drugim kulturama u Njegoševoj putopisnoj prepisci*, referat sa Međunarodnog naučnog skupa „Dinastija Petrović – Njegoš“, održanog u CANU 29. oktobra - 1. novembra 2001. godine, u knjizi: *Dinastija Petrović Njegoš: radovi sa naučnog skupa*, Naučni skupovi CANU, knjiga 60; tom III, Podgorica, 2002; str. 253-266. ISBN 86 – 7215 – 127 – 5.
- Vesna Vukićević Janković, *Njegoševi putevi ka sintezi (od malih pjesama do Luče)* – referat sa Međunarodnog naučnog skupa *Njegoševi dani*, Institut za jezik i književnost Filozofskog fakulteta, Cetinje 25, 26, 27. i 28. jun 2008. godine, zbornik u štampi
- Vesna Vukićević-Janković, *Njegoševa noć skuplja vijeka – mogućnosti tumačenja*, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani*, Cetinje, 27-29. avgust 2009. godine, *Njegoševi dani 2 – zbornik radova*, Institut za jezik i književnost Filozofskog fakulteta, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2010, ISBN 978-86-7798-042-9, str. 43-52 i u knjizi: *Njegošu u čast*, gl. i odgovorni urednik prof. dr Tatjana Bečanović, Filozofski fakultet – Nikšić, Nikšić, 2013. godine, str. 221 – 232, ISBN 978-86-7798-084-9, str.
- Vesna Vukićević-Janković, *Transpozicija i transfiguracija mitotvornih elemenata u Njegoševoj poeziji*, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani 3*, Nikšić 1,2 i 3. septembar 2010. godine, Institut za jezik i književnost Filozofskog fakulteta, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Nikšić, 2011, ISBN 978-86-7798-062-7, str. 81-89 i u knjizi: *Njegošu u čast*, gl. i odgovorni urednik prof. dr Tatjana Bečanović, Filozofski fakultet – Nikšić, Nikšić, 2013. godine, str. 183-191, ISBN 978-86-7798-084-9,
- Vesna Vukićević-Janković, *Ženstvenost univerzuma u Njegoševoj poeziji, Žene: rod, identitet, književnost - zbornik radova sa V međunarodnog naučnog skupa Srpski jezik, književnost, umetnost*, održanog na Filološko-umetničkom fakultetu u Kragujevcu 29-30.X 2010, Knjiga II, FILUM, Kragujevac, 2011, str.191-199, ISBN 978-86-85991-36-3 (FF:)
- Vesna Vukićević-Janković, *„Tvrđava“ kao semiosfera*, Međunarodna naučna konferencija *Sarajevski filološki susreti*, Sarajevo, 9. i 10. decembar 2010,

Zbornik radova, knjiga II, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2012, UDK: 821.163.4 (497.6)09, str. 290-301.

- Vesna Vukićević-Janković, *Semantička disperzivnost Bulatovićevog romana 'Gullo Gullo'*, u zborniku radova *Književno stvaralaštvo Miodraga Bulatovića*, sa skupa održanog u CANU 20. oktobra 2011. godine; CANU - Naučni skupovi, knjiga 121; *Odjeljenje umjetnosti*, knjiga 39, Podgorica, 2013, str. 101-114, ISBN 978-86-7215-322-4
- Vesna Vukićević-Janković, *Satirična slika Venecije u pričanju vojvode Draška*, u *zborniku radova Satira u južnoslovenskim književnostima sa međunarodnog naučnog skupa Lalićevi susreti (treći), održanog u CANU 15. juna 2012*, CANU - Naučni skupovi, knjiga 122; *Odjeljenje umjetnosti*, knjiga 40, Podgorica, 2013, str. 43-51, ISBN 978-86-7215-323-1
- Vesna Vukićević-Janković, *Intercultural Dimension of Baroque Heritage of Blessed Ozana*, Transnational training seminar - *Multiculturalism and education of minorities in the Adriatic region/ Education and minorities in Montenegro*, organized within the Project SIMPLE – *Strengthening the Identity of Minority People Leads to Equity*, Podgorica, 8th and 9th V 2013.
- Vesna Vukićević-Janković, *La dispersivité sémantique de la poésie de Njegoš / Semantička disperzivnost Njegoševе poezije*, Colloque international *Njegoš, prince - évêque et poète – de la montagne au cosmos, 14 -15 juin 2013*, Université Paris-Sorbonne, UFR D'ETUDES SLAVES; rad objavljen u zborniku: *Njegoš u ogledalima vjekova*, uredili Sava Anđelković i Paul-Louis Thomas, Fakultet dramskih umjetnosti Cetinje - Université Paris-Sorbonne (CRECOB / CELTA) - GEST - časopis za pozorište, izvedbene umjetnosti i kulturu, Podgorica, 2013, str. 135-152, ISBN 978-86-907247-2-7
- Vesna Vukićević-Janković, *Fantastički kodovi u Njegoševoj poeziji*, Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani 5*, Nikšić 4-7. septembar 2013. godine, Studijski program za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Filozofski fakultet - Nikšić, u štampi
- Vesna Vukićević-Janković, *Njegoš kao 'žrtva blagorodnog čuvstva'*, rad prezentovan na Međunarodnom naučnom skupu *Petar II Petrović Njegoš – dvjesta godina od rođenja (1813 – 2013)*, održanog u CANU 31. oktobra – 1. novembra 2013. godine, CANU - Naučni skupovi, knjiga 122; *Odjeljenje umjetnosti*, knjiga 125, Podgorica, 2014, str. 435-451, ISBN 978-86-7215-345-3
- Vesna Vukićević-Janković, *Das Motiv des Hofes: der Hof als Ort, der Hof als Zeit, der Hof als Romanheld*, **Andrićs Hof 8/2015: Andrićeva Avlija** Tošović, Branko (Hg./ur). *Andrićeva Avlija*. Andrićs Hof.

Grac – Beograd – Banjaluka: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz – Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske – Svet knjige – nmlibris, 2015. – 1014 s./S. [Andrić-Initiative: Ivo Andrić im europäischen Kontext – Ivo Andrić u evropskom kontekstu, knj. 8] . ISBN 978-3-9504084-1-6 (Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz); ISBN 978-99938-30-93-1 (Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske); ISBN 978-86-7396-531-4 (Svet knjige), pp.575-586.

- Vesna Vukićević-Janković, *Andrić kao estetičar: Estetski način osmišljavanja i slikanja svijeta [Andrić als Ästhet: Die ästhetische Art der Sinngebung und des Abbildens der Welt]*, **Andrićs Zeichen, 9/2016: Andrićevi Znakovi**, Tošović, Branko (Hg./ur). *Andrićevi Znakovi. Andrićs Zeichens.*; Grac – Beograd – Banjaluka: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz – Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske – Svet knjige – nmlibris, 2016. – 812 ISBN 978-3-9504299-1-6 (Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz); ISBN 978-99976-27-04-09 (Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske); ISBN 978-86-7396-589-5 (Svet knjige), pp. 515-528.

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ

Ул. Цетинска бр. 2
П. факс 99
81000 ПОДГОРИЦА
ЦРНА ГОРА
Телефон: (020) 414-255
Факс: (020) 414-230
E-mail: rektor@ac.me

UNIVERSITY OF MONTENEGRO

Ul. Cetinjska br. 2
P.O. BOX 99
81 000 PODGORICA
MONTENEGRO
Phone: (+382) 20 414-255
Fax: (+382) 20 414-230
E-mail: rektor@ac.me

Број: 08-1430
Датум, 28. 05. 2015 г.

Ref: _____
Date, _____

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju (Službeni list Crne Gore br. 44/14) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 28. maja 2015. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr VESNA VUKIĆEVIĆ - JANKOVIĆ bira se u akademsko zvanje **vanredni profesor Univerziteta Crne Gore** za predmete: Teorija književnosti sa stilistikom, Teorija književnosti (versifikacija i književna pragmatika) na studijskom programu Crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, Uvod u književnost na studijskom programu Obrazovanje učitelja, Književnost renesanse i baroka na studijskom programu Crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti i studijskom programu Srpski jezik i južnoslovenske književnosti i Književnost prve polovine XX vijeka na studijskom programu Srpski jezik i južnoslovenske književnosti na Filozofskom fakultetu, na period od pet godina.

REKTOR

Prof. Radmila Vojvodić

PROF. DR LJILJANA PAJOVIĆ DUJOVIĆ

Biografija

Ljiljana Pajović Dujović je rođena u Podgorici, gdje je završila osnovnu školu i gimnaziju kao nosilac diplome „Luča“. Na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu, na Odsjeku za jugoslovenske književnosti i srpskohrvatski jezik diplomirala je 1993. godine sa prosječnom ocjenom 9,61. Za vrijeme studija je bila korisnik stipendije za talentovane studente koju dodjeljuje Ministarstvo prosvjete i nauke Crne Gore.

Na filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu odbranila je magistarski rad 1997. godine, kao i doktorsku disertaciju 2005. čime je stekla zvanje doktora književnih nauka. Dosadašnji njeni naučni, nastavni i stručni rad je vezan za Univerzitet Crne Gore – Filozofski i Filološki fakultet. Neposredno po diplomiranju angažovana je u svojstvu asistenta pripravnika i asistenta. U akademsko zvanje docenta odlukom Senata Univerziteta Crne Gore izabrana je 2006. godine, a u zvanje vanrednog 2012.

Predaje Narodnu književnost, Prosvjetiteljstvo i romantizam, Realizam i Specijalni kurs iz književnosti (Ljubiša, Matavulj) na Filološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore – na Studijskom programu za srpski jezik i južnoslovenske književnosti i na Studijskom programu za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, na kojem uz ove nastavne predmete, predaje i Srednjovjekovnu književnost.

Objavljuje naučne radove iz oblasti književne komparatistike, najviše se baveći odnosom između folklorne tradicije i pripovjedne proze.

Bibliografija

- Pajović Dujović, Lj. and D. Vučković. “Reincarnation of the vampire character in literature for children and youth in the *Twiligh* series by Stephenie Meyer”. *HECL: History of Education & Children’s Literature*. University press EUM – Italy Vol. XII/n.2, December 2017 A&HCI ISSN 1971-1093 (print) 1971-1131 (online)
- Vučković, D. i Lj. Pajović Dujović. „Vampirski ples sa smrću i njegove literarne metamorfoze“. *Književna smotra: Časopis za svjetsku književnost*. 182/4 (2016): 3-15. ISSN L 0455-0463 ISSN 2459-6329 (Online)
- Vučković, D. and Lj. Pajović Dujović. “The Evolution of the Vampire from Stoker's *Dracula* to Meyer's *Twilight Saga*.” *CLCWeb: Comparative Literature*

and Culture. Purdue University Press. Volume 18 Issue 3 (September 2016) Article X, Purdue University Press. ISSN 1481-4374

[http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol18/iss3/\(A&HCI\)](http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol18/iss3/(A&HCI))

- Pajović Dujović, Lj. „*Bilješke jednog pisca* Sima Matavulja – putopisni, memoarski i autopoetički tekst“. *Folia Linguistica et Litteraria: časopis za nauku o jeziku i književnosti*, br. 15 (2016), str. 183-195. [ISSN 2337-0955 Online]
- Pajović Dujović, Lj. i D. Vučković. „Vampir kao kulturološki konstrukt – od čudovišta gotske književnosti do romantičnog vampira novomilenijskog doba“. *Folia Linguistica et Litteraria: časopis za nauku o jeziku i književnosti*, Nikšić: Filološki fakultet. br.16 (2016), str.45–57. ISSN 2337-0955 Online
- Pajović Dujović, Lj. „O folklornoj mitologiji i književnosti (na primjeru pripovijedaka Sima Matavulja)“. *Sociološka luča*, Nikšić: Filozofski fakultet. Godina X- broj 2 - 2016 ISSN 1800-8232
- Pajović Dujović, Lj. „Narodna pripovijetka *Međedović* ili *čudesa što (ne) može biti*“. ARS: časopis za književnost, kulturu i društvena pitanja. OKF: Cetinje. (U štampi)
- Pajović Dujović, Lj. „Šaljiva priča i pjesma podrugačica kao folklorni predložak umjetničkog teksta“. *Glasnik*. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Odjeljenje umjetnosti, knjiga 30. Podgorica, 2012. str. 119-131. ISSN 03050-5480
- Pajović Dujović, Lj. „Intertekstualne veze književnosti i etnografije“. *Rusko-crnogorske naučne veze u minulom i sadašnjem vremenu*. Zbornik radova, knjiga 115. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti: Podgorica, 2012.
- Pajović Dujović, Lj. „Usmenost kao maska autorskog statusa“. *Folia Linguistica et Litteraria*. br. 3/4, Institut za jezik i književnost: Nikšić, 2011. str. 131-139. ISSN 1800-8542 Print
- Pajović Dujović, Lj. „O modelovanju Smail-aginog lika u Mažuranićevom spjevu“. Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa *Ivan Mažuranić (1814–1890) i Crna Gora*. Biblioteka: Istraživanje – knjiga 19, Cetinje-Osijek,

2011. str. 619-627. ISBN 978-953-7589-07-3; UDK 821.163.42.09 Izvorni naučni rad

- Pajović-Dujović, Lj. „Književne slike Marka Cara o Simu Matavulju“. *Riječ*, časopis za nauku o jeziku i književnosti. Nova serija, br. 4. Nikšić, 2010, str. 201-208. ISSN 0354-6039 UDK80 82(05)
- Pajović Dujović, Lj. „Polisemija motiva prodaje duše đavolu u usmenom i pisanom tekstu“. Međunarodni naučni skup *Njegoševi dani 2*, Zbornik radova *Njegoševi dani 2*, Nikšić, 2010. str. 187-197. ISBN 978-86-7798-042-9; COBBIS.CG-ID 16238608
- Пайович Дуйович, Л. „Текстовая конвенция и ее пародийные перспективы в романе Симо Матавуля *Баконя фра Брне*“. Ф. Я. Прийма и вопросы филологии 20 века. Научное издание, Пушкинский дом – Персоналии, Институт русской литературы Российской Академии наук: Санкт-Петербург, (Россия) 2009. стр. 204-214. ББК 833(2) 43 УДК 821.0 (082) ISBN 978-5-91491-072-9
- Pajović Dujović, Lj. „Crnogorsko dramsko nasljedje: književno-teorijsko promišljanje“. *Pozorište u Crnoj Gori u drugoj polovini XX vijeka*. Naučni skupovi, knjiga 81, urednik Olga Perović. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti: Podgorica, 2007. Odjeljenje umjetnosti, knjiga 26. str. 317- 325. ISBN 978-86-7215-191-6 COBISS.CG-ID 11340816
- Pajović Dujović, Lj. „Poetički principi modelovanja usmenog teksta u bošnjačkoj epici“. *Almanah*. br. 31-32. Podgorica, 2005. str. 109-115, ISSN 0354-5342
- Pajović Dujović, Lj. „Poetika smijeha Sime Matavulja“. *Riječ*. XI/1-2, Nikšić, 2005. str. 86-97.
- Pajović Dujović, Lj. „Funkcija narodnog vjerovanja u natprirodna bića u pripovjednoj prozi Sime Matavulja“. *Riječ*, časopis za slavensku filologiju, god. 11, sv. 2. Rijeka, 2005. str. 151-157. ISSN 1330-917X UDK 80(05) Kategorizacija: izvorni znanstveni rad UDC: 821.163.41.09

- Pajović Dujović, Lj. „Poetički principi modelovanja usmenog teksta u bošnjačkoj epici“. *Almanah*. br. 31-32. Podgorica, 2005. str. 109-115. ISSN 0354-5342
- Pajović Dujović, Lj. „Folklorna fantastika u pripovijetkama Sime Matavulja“. Međunarodni slavistički simpozijum. Zbornik rezimea, 1- 4. 11. 2003, Plovdiv, Bugarska, 2003. str. 37-38. (ISBN 954-8833-48-4)
- Pajović Dujović, Lj. „Proza Vuka Vrčevića između etnografskog i umjetničkog“. *Glasnik*, knjiga 21. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti: Podgorica, 2003. str. 131-139. (YU ISSN 0350-5480)
- Pajović Dujović, Lj. „Dinamičnost pripovjednih perspektiva u Matavuljevom romanu *Bakonja fra-Brne*“. *Riječ*, IX/ 1-2 (2003), Nikšić, str. 83-88. (YU ISSN 0354 - 6039)
- Pajović Dujović, Lj. „Romani Vukašina Perovića“. *Glasnik*, knjiga 20. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti: Podgorica, 2002. str. 111-129. (YUISSN 0350-5480)
- Pajović Dujović, Lj. „Defabulirana proza Jovana Grčića Milenka“. Međunarodna naučna konferencija *III Slavistička čitanja posvećena uspomeni na profesora P. A. Dmitrijeva i profesora G. I. Safronova*. Sankt Peterburg, 12-14. 09. 2001. (Knjiga rezimea na ruskom jeziku), str. 146-148. (ISBN 5- 8465-0064-1)
- Pajović Dujović, Lj. „Problemsko u pripovijeci *Ždrijelo* Dušana Đurovića“. *Književno djelo Dušana Đurovića*. Urednik Novo Vuković. Naučni skupovi, knjiga 57. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Odjeljenje umjetnosti, knjiga 20, Podgorica, 2001, str. 173-183. (ISBN 86 - 7215 -120 -8)
- Pajović Dujović, Lj. „Jednostavni književni oblici Njegoševog *Žitija Mrdena Nesretnikovića*“. *Književnost i jezik*, godina XLV, broj 2-4, Beograd, 1998, str. 33-43. (YU ISSN 0456-0689)
- Pajović Dujović, Lj. „Pripovijetke Stefana Mitrova Ljubiše – preobražaj jednostavnih oblika narodne književnosti u složene umjetničke strukture“. *Riječ*. Nikšić, V/1-2 (1999), str. 121-132.

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ

Ул. Цетинска бр. 2
П. факс 99
81000 ПОДГОРИЦА
ЦРНА ГОРА
Телефон: (020) 414-255
Факс: (020) 414-230
E-mail: rektor@ucg.me

UNIVERSITY OF MONTENEGRO

Ul. Cetinjska br. 2
P.O. BOX 99
81 000 PODGORICA
MONTENEGRO
Phone: (+382) 20 414-255
Fax: (+382) 20 414-230
E-mail: rektor@ucg.me

Број: 08-1715
Датум, 01.10.2012 г.

Ref. _____
Date, _____

Na osnovu člana 75 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju (Sl.list RCG, br. 60/03 i Sl.list CG, br. 45/10 i 47/11) i člana 18 stav 1 tačka 3 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj 27.09.2012. godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr LJILJANA PAJOVIĆ-DUJOVIĆ bira se u akademsko zvanje **vanredni profesor** Univerziteta Crne Gore za predmete: Narodna književnost, Prosvetiteljstvo i romantizam, Realizam i Specijalni kurs iz književnosti na Studijskom programu Srpski jezik i južnoslovenske književnosti, Narodna književnost i Srednjovjekovna književnost na Studijskom programu Crnogorski jezik i južnoslovenska književnost, **na Filozofskom fakultetu**, na period od pet godina.

REKTOR

Miranović
Prof.dr Predrag Miranović